

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ - SAYI : 85-23 KASIM 1976

5 TL.

VENCEREMOS !

TUĞTAV TEKRAR GELECEĞİZ

MC SUÇ ÜSTÜ YAKALANDI

Şili halkıyla dayanışma geceleri ve gecelere onur konuğu olarak katılan Şili'li sanatçıların sınır dışı edilmeleriyle ilgili olarak Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın verdiği demeç aşağıdadır:

"Türkiye İşçi Partisi'nin Şili halkıyla dayanışma geceleri önceden planlandığı biçimde İzmir, İstanbul ve Ankara'da başarıyla tamamlandı. Gecelere katılan, mesajlarını ileten aydın ve sanatçıların ağzından ve binlerce izleyicinin hep birlikte tekrarladığı sloganlar ve şarkılarla halkımız emperyalizm ve yerli maşası kanlı faşist Pinochet cuntasına olan nefretini dile getirdi. Ortak düşmanımız emperyalizm ve faşizme karşı direnen kardeş Şili halkıyla dayanışmasını ortaya koydu. Bu gecelere onur konuğu olarak katılmak üzere Türkiye İşçi Partisi'nin çağrılışla olarak Türkiye'de bulunan direnişçi Şili halkının özgürlük ve kültür el-

çileri halk sanatçısı arkadaşlarımız Parra kardeşler ve P. Castillo ilk iki toplantımızda hazır bulundular. Konuşmalarıyla, şarkıları ve müzikleriyle Türkiye ve Şili halkı arasındaki dayanışmanın sembolleri oldular. Ama dostlarımız üçüncü toplantıda yoktular; sınır dışı edilmiş bulunuyorlardı.

Daha başlangıçta gösterilerin önlenmesi için değişik yön ve kanallardan gelen çeşitli engellemelerle karşılaştık. Bunların hepsi aşıldı. Toplantılarımızın önlenmeyeceği belli olunca, İzmir'de ilk gösteri yapılacağı sırada Şili'li sanatçıların bu toplantıya katılmayacağı İçişleri Bakanlığının bir talimatı ile tebliğ edilmeye çalışıldı. Dayanıldığı iddia edilen yasadışı tutulmayı önleyecek hiçbir hüküm yoktu ve bu yasa dışı emir tebliğ edilmedi. Ertesi gece İstanbul'da pasaportları incelendiler ve aynı yazılı emri gene tebliğ ettiler. Gene dinlenilmedi ve Şili'li arkadaş-

MP

larımız sözlü ve müzikli mesajlarını İstanbul halkına ilettiler. Çarşamba akşamı dayanışma gösterisi Ankara'da yapılacaktır. Bunu her ne pahasına olursa olsun önlemek üzere dostlarımızı havaalanında göz altına aldılar. Önce kaçakçılık iddiası ortaya atıldı; sonra döviz üzere dostlarımızı havaalanında TRT 17 haber bülteninde bu iddiayı ciddi ciddi ileri sürmekten çekinmedi. Resmi makamlar daha sonra ağız değiştirdiler. Son olarak pasaport kanununun 26. maddesi uyarınca vizeleri yokmuş denilerek sınır dışı edildikleri açıklandı. 26. madde yalnız vizelerle ilgili prosedürü belirlemektedir. Oysa dostlarımızın vizeleri çok önce alınmıştı. Bütün bu iddialar düpedüz yalandır ve hükümet açıkça yasaları çiğnemiştir.

Pinochet iktidarının can yoldaşı aynı hamurdan yoğrulmuş MC iktidarı, emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede bütün dünya

halklarının kardeşçe birlik ve dayanışmasının, birlikte mücadele inanç ve azminin birer canlı örneği olan, mücadelenin dünyanın her tarafında birlik ve bütünlüğünü vurgulayan ve direnişçi Şili halkının olduğu kadar ülkemiz halkının da bu mücadelede yalnız kalmadığını, yalnız kalmayacağını belirten bu dayanışma gecelerinden fazlasıyla ürkmüştü. Sınırdışı edilmenin gerçek nedeni yalnız ve yalnızca budur. Hiçbir yalan iddia bu gerçeği örtmez. Suçüstü yakalanmışlardır. Ama ne yapsalar boşunadır. Şili'de, Türkiye'de ve tüm dünyada ergeç tarihin karanlıklarına gömülecekler, hem de bütün yaptıklarının birer birer hesabını vererek, vermek zorunda kalarak gömüleceklerdir.

Türkiye'de, Şili'de ve tüm dünyada El Pueblo Unido Jamas Sera Vencido. "Örgütlü halk yenilmez"

"Venceremos"

PINOCHET'DEN SONRA MC İKTİDARINA KARŞI.

YÜRÜYÜS

HAFTALIK, SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi:
Nihat SARGIN
Genel Yayın Yönetmeni:
Osman SAKALSIZ
Yazı İşleri Müdürü:
Metin ÇULHAOĞLU
Teknik Sekreter:
Bülent ARTANLI

YÖNETİM:
Konur Sokak 15/8 Kızılay
Ankara Tel: 17 45 81
İSTANBUL BÜROSU:
Piyerlosi Cad. 21/1 Çemberlitaş
İstanbul Tel: 26 35 67

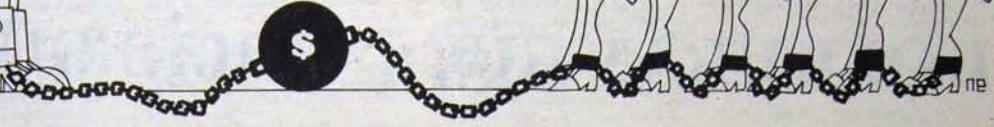
İsmail ALTINTAŞ
Hacı KANTARCI
Cüneyt BAYGÜN
Vedat BARANOĞLU
Bursa
Adana
Diyarbakır

Posta Çeki: YÜRÜYÜS Dergisi, 100234

ABONE KOŞULLARI
Yıllık : 200 TL. 6 Aylık: 100 TL
İLAN KOŞULLARI:
Arka Kapak (Renkli) : 15.000 TL
Arka Kapak (Siyah beyaz) : 12.000 TL
İç sayfalarda sütun santimi : 40 TL.
Yayın ilanları % 50 indirimlidir.

Baskı: Daily News Web-Ofset Tesisi

KAPAK: CAĞDAŞ GRAFİK

VENCEREMOS

YALÇIN KUÇUK

Allende olmamak için Allende olmamak. Allende'nin saygın, överilili fakat kişisel düzeyde trajik sonuyla karşılaşmamak için Allende olmamak. Sonunda Allende olmamak için başında Allende olmamak. Kimilerinin, zengin Şili deneyiminden çıkardığı ve Türkiye'ye uygulamaya koyduğu ders ve sonuç bu oluyor. Allende olması mümkün olmayanlar Allende olmamak için direniyor. Şili halkının zengin deneyimi, Allende'nin saygın örneği, sermayeye güven eğilimlerinin gerekçesi yapıyor. Şili halkına ve Halk Birliği'nin överilili başkanı Allende'ye bundan daha büyük bir haksızlık yapılmaz.

Allende olmak kolay değil. Allende'yi Allende yapan yalnızca saygın kişiliği değil. Allende'yi Allende yapan, Halk Birliği. Allende'yi Allende yapan, Unidad Popular. Ünitad Popolar, bir ilerici partiler birliği. Halk Birliğine katılan, Allende'nin başkanlığında belli bir program çerçevesinde, kendi bağımsızlıklarını koruyarak, ortak ve uzun süreli bir mücadeleye girişen bu partiler, 17 Aralık 1969 tarihinde ortak amaçlarını şöyle kaleme aldılar: "Unitad Popolar'ın politikasının temel amacı, mevcut ekonomik yapının değiştirilmesi, tekelci sermaye ve toprak sahibi iktidarının sona erdirilmesi, böylece sosyalizmin kurulmasına başlanmasdır." (Yaşasın Şili ve Türkiye Halklarının Kardeşçe Dayanışması, Türkiye İşçi Partisi yayını, Kasım 1976, sayfa 21) Allende'yi Allende yapan, bu ortak amaca gösterdiği sadakat. Yaşamını koyarak kantladığı sadakat. Allende'yi Allende yapan, bu ortak amaç. Bu net ve belirgin amaç olmadan Allende olmak mümkün değil.

İktidara geldikten sonra Allende olunmaz. Kimse burjuvaziyi aldatılabileceği inancına kapılmamalı. Burjuvaziyi kandırabileceklerini sananlar, yalnızca kendilerini kandırır. Kendilerini, kaçınılmaz düş kırıklığına hazırlarlar. Türkiye'de böyleleri var. Böyleleri, Halk Partisi'nin sermayeye güvence ve gerek 1973 çığışından adım adım gerilemesini, gizli bir Allende olma hazırlığı olarak görmeye çalışıyorlar. Bu yüzden de Halk Partisi'nin adım adım gerilemesini, iktidarın kapısını açacak bir anahtar olarak görüyorlar. Böylece de kendileriyle birlikte Halk Partisi'ni de sermayenin eline hapsediyorlar. Sermayenin başta işçi sınıfının devrimci sendikal örgütleri olmak üzere diğer emekçi kesimlerdeyeni mevziler kazanmasını kolaylaştırıyorlar. Allende olmamak ya da gizli Allende olmak çabaları, Türkiye'de böylesine geri işlevleri üstleniyor.

Şili halkının zengin deneyimi, Unidad Popular'ın kuruluşundan bugüne kadar olan gelişimi, bu tür yolların kesinkes kapalı olduğunu gösteriyor. Allende başkan seçildikten sonra emperyalizme bağımlı Şili burjuvazisi, Allende'ye hükümeti vermek için elinden geleni yaptı. Allende, anayasal olarak elde ettiği koltuğa ancak başta işçi sınıfı olmak üzere Şili emekçilerinin örgütlü desteği ile oturabildi. Emperyalizmin ve Şili burjuvazisinin engellemeleri Unidad Popular hükümete geldikten sonra da durmadı. Unidad Popular, hergün yeni bir sınıf mücadelesi vererek iktidarda kalabildi. Emperyalizm ve Şili burjuvazisi hergün yeni bir engellemeye, hergün yeni bir sabatoja ortaya çıktı. Unidad Popular, hükümet günlerinin her anını sınıf mücadelesi ile kazandı. İşçi sınıfının diğer emekçi sınıflara ittifakını canlı ve ayakta tutabildiği, bu ittifakını genişletebildiği ölçüde iktidarını sürdürebildi.

"Yenilgimizi önce siyasal ve ancak ondan sonra askeri bir yenilgi olarak vurguluyoruz." Şili Komünist Partisi yöneticilerinden Rene Castillo, Unidad Popular ve Başkanı Allende'nin yenilgisini böyle tanımlıyor. "Bizim yenilgimiz, işçi sınıfının diğer emekçi sınıflara ittifakını kopmasını sonucuydu" diyor. (Rene Castillo, Şili Devriminin Öğrettikleri, Bilim Yayınları sayfa 28 ve 26) Siyasal başarı olmadan askeri başarı olmaz. Siyasal yenilgi olmadan askeri yenilgi olmaz. Halk Birliği önce, siyasal olarak yenildi. Siyasal olarak yenilmek ise, özünde, ekonomik olarak yenilmek demek. İktidara gelen ilerici sınıfların siyasal olarak yenilmesi, ekonomik olarak yenilmesi anlamına geliyor. İşçisininin müttefiklerinden kopmasının özünde işçi sınıfının müttefiklerinin ekonomik sorunlarına yeterli ölçüde ve yeterli hızla çözüm getirememek yatıyor. Emperyalizmin ve yerli burjuvazinin ekonomik ve sınıfsal kalelerine gerekli

hızla hücum edememek yatıyor. Bu kaleler içinde devlet aygıtına dokunmama, emperyalizmin ve burjuvazinin bürokratlarını değiştirmek önemli bir gecikme olarak ortaya çıkıyor.

Askeri darbe ile Şili devrimcileri bir yenilgi aldı. Yenilgi, Şili devrimcilerinin mücadelesini durdurmadı. Mücadele sürüyor. Kopmuş ittifakları yeniden kurarak sürüyor. Üstelik yalnızca kopmuş ittifakları tazelemekle de yetinmiyor. Şili içinde ittifak tabanını genişletmek için sürekli bir mücadele veriliyor. Dünya ölçüsünde ise tüm devrimcileri, demokratları ve sosyalistleri, Şili halkının mücadelesiyle dayanışmaya çağırıyor. Türkiye İşçi Partisi'nin düzenlediği ve Halk Birliği'nin sanatçı elçileri Isabel Parra, Angel Parra ve Patricio Castillo'nun katıldıkları toplantılar, Türkiye'deki demokrat ve sosyalistlerin bu dayanışmada yerlerini almaları anlamına geliyor. Düşmanın bir ve aynı olduğunu gösteriyor. Ortak düşmana karşı mücadelenin ancak uluslararası dayanışma ile zafere ulaşabileceğini gösteriyor. Sözde değil, gerçek uluslararası dayanışma ile.

Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi güçlüklerle dolu. Her aşamada ve her çeşitinden güçlüklerle dolu. Halk Birliği'nin sanatçı elçilerinin Türkiye'ye gelmeleri, Politika Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Demirtaş Ceyhan'un deyimi ile, "geleneksel halk çalgılarının birini bırakıp birini alarak gücümüzü güçlerine katan, güçlerini güçlerine katan bu Isabel Parra'ya, Angel Parra'ya, Patricio Castillo'ya" Şili Halkıyla Dayanışma Gecelerine getirmek kolay olmadı. Engellemeler tam bir "işbölümü" anlayışı ile ve birbiri ardından sahnelendi.

Önce yurtdışında başladı. Avrupa'nın "rahat" ortamı içinde devrimcilik ve sosyalistlik oynayan bir grup, Halk Birliği'nin sanatçı elçilerinin Türkiye'ye gelmesini önlemek istediler. Unidad Popular'ın sanatçı elçilerinin Türkiye İşçi Partisi'nin çağrılısı olarak Türkiye'ye gelmelerini, bir türlü hazmedemiyorlardı. Aklın almayacağı yalanları birbiri ardından dizdiler. Yetmedi. Bunlara bir de Türkiye'de demokrasi olmadığını eklediler. Sanki Türkiye'de demokrasinin var olduğunu iddia edenler varmış gibi.

Yurtdışında başlayan engellemeler Türkiye'de de sürdüürldü. Türkiye'de engelleme işi, Pinochet Hükümetinin can yoldaşı MC Hükümetine düştü. İzmir ve İstanbul toplantılarını engellemeye güçleri yetmedi. Türkiye'de bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini sürdürenler, İzmir ve İstanbul'da yasal haklarına sahip çıkmasını bildiler. MC Hükümeti, Unidad Popular'ın sanatçı elçilerini İstanbul - Ankara uçuşunda "enterne" edebildiler. Esenboğa Havalalanında dört saat alıkonduktan sonra sınırdışı edildiler. Başta TİP Genel Başkanı Behice Boran olmak üzere TİP yöneticileri Parra kardeşlerle Castillo'yu yolcu ettiler.

Bütün engellemelere karşın Ankara'da da Şili Halkı ile Dayanışma Gece-si yapıldı. Ankara'da geceye katılanların çoğunluğunu üniversite öğretim üyeleri, öğretmenler, teknik elemanlar, yazarlar, çizerler, yayıncılar ve kamusal teknisyenler oluşturuyordu. Toplantıya katılanlar Unidad Popular'ın sanatçı elçilerinin Ankara Havalalanından sınırdışı edildiklerini Behice Boran'ın konuşmasından öğrendiler. Boran, konuşmasının bir bölümünde "Şili Halkıyla dayanışmamızı dile getirmek üzere toplandığımız bu gecede Şili'nin yiğit Başkanı Allende'nin anısını saygıyla anıyorum ve Şili'deki tüm siyasal tutuklulara, Luis Corvalan'a özgürlük diliyorum" dedi. Şöyle devam etti: "Dilemekten de öte, burada bulunanların adına, bunu talep ediyorum." Ankara'da Boran'ın en çok bu sözü alkışlandı. Toplantıya katılanlar, "Şili'ye Özgürlük" ve "Corvalan'a Özgürlük" sloganları ile bu talebi onayladılar.

Toplantılar hep bir ağızdan söylenen "Venceremos" ile bitti. Venceremos. "Yeneceğiz." Şili'de, Türkiye'de, sömürünün olduğu dünyanın her yerinde Venceremos. Mutlaka Venceremos. Çünkü, El Pueblo Unido Jams Sera Vencido. Çünkü, "birleşen halk hiç bir zaman yenilmez." Şili'de, Türkiye'de birleşen halk, dünyada birleşen halklar, hiç bir zaman yenilmez. Mutlaka Venceremos. Mutlaka "Yeneceğiz".

CHP'YE REÇETE YAZILIYOR İKTİDAR BOŞLUĞUNU DOLDURAN GÜÇ: POLİS GÜCÜ

Geçtiğimiz haftanın Çarşamba günü Esenboğa havaalanındaki nevzuhur jandarma kuşatmasını ve bu arada sağa sola koşuşan emniyet görevlilerini görenler, Esenboğa'da olağanüstü bir şeylerin olduğunu düşündüler.

Ancak, "bazı" hallerde emniyet görevlilerinin yapay ve abartmalı hal ve koşuşmalarına tanık olanlar ise sadece sorunun esasını öğrenmek üzere soğukkanlıklarını bozmayarak konuyla ilgilendiler...

Nitekim, kıyamet üç yabancı konuk üzerinde kopyuyordu. Biri hanım ikisi erkek üç yabancı konuk...

İstanbul'dan öğle üzeri gelen uçaktan alınıp Esenboğa karakoluna götürülen yabancı konuklar, Şili'deki faşist cuntaya karşı Şili halkının antifaşist solumunu tüm dünyaya taşıyan, "Yeni Şili Şarkısı Hareketi"nin öncülerini, yurt-sever halk şarkıcılarınıydı.

İsabel Parra, Angel Parra ve Patricia Castillo idi bunlar.

Emniyet 1. Şube memurları Şili'li sanatçıları karakolda bir süre alıkkoduktan sonra yurtdışı edileceklerini kendilerine tebliğ ettiler.

Nedeni, bir takım saçma sapan şeylerdi. Ama gerçek neden ise belliydi... Pinochet'lik sadece Şili sınırları içinde sıkışmış kalmış bir kepazelik değildi. Pinochet'lik dünyanın daha başka yerlerinde de vardı ve sefaletini icra etmekten geri kalmıyordu.

SALT POLİS GÜCÜ...

Saat 16.30'da Federal Almanya üzerinden Paris'e gitmek üzere havalanmaya hazırlanan uçağa doğru ilerleyen yurttasev Şili'li sanatçılar, kendilerine el sallayan Türkiye İşçi Partili ev sahiplerine "Tekrar geleceğiz" diye sesleniyorlar ve el sallıyorlardı.

Yerli Pinochet'lik TIP'in, İzmir ve İstanbul'da düzenlediği "Şili Halkıyla Dayanışma" gecelerinin bilinçli coşkusu-dan, partili disiplin, uyumun, coşkunun dalga dalga yayılan etkisinden korkuya kapıldığı için Esenboğa'da tabanca namlusunun gölgesine sığınmıştı.

Aynı gece Ankara'da yapılan "Şili Halkıyla Dayanışma" gecesinde konuşan TIP Genel Başkanı Behice Boran'ın dediği gibi, "Polis gücüne inananlar yanılıyorlardı. Gerçek güç halkın gücüydü işçi sınıfının gücüydü..."

NAZİ USULU OYUN

MC iktidarı biraz daha çürüyerek bir haftayı daha geride bıraktı. Normal koşullarda sıradan bir karakolun ilgileneceği kavga, döğüş ve binbir çeşit ipliği pazara çıkmış oyunun sergilendiği MC sahnesinde, nazi yöntemleriyle kanışık sürdürülen en son oyun eğitim enstitüleri sınavlarının iptali...

Bu yd giriş sınavlarında Türkiye'nin doğum tarihini bilen kazandırdığı Eğitim Enstitüleri sınavlarına 28 bin kişi katılmıştı...

İptal kararı, ayyuka çıkan oyunların, başka bir düzenlemeyle bastırılmasını amaçlıyor. Milli Eğitim Bakanı, söze, MHP'ilerin hücumlarına uğrayacak, herkesin gözü bu kez AP - MHP çekişmesine çevilecek bu arada sınavlar tazelenek ve değişen bir şey olmayacak!...

Cepenin Milli Eğitim görevlisi, bu hafta başında yapılması beklenen yeni sınavlarla eğitim enstitülerine bu kez 10 bin fazlasıyla 38 bin kişinin alınacağını açıkladı hafta içinde...

Bu haber, Eğitim Enstitülerine 10 bin tane gencin daha faşist baskı çemberi altına alınmasını planlandığını yanattıktan öte bir şey ifade etmiyor.

İnsanların türlü hile, baskı ve benzer yöntemlerle kafalarını sürekli prangaya vuracaklarını sananlar, şimdilik cephe vadilerinde bu düşünceyle saf tutuyorlar.

YENİ SERÜVEN

Cepenin bir ve iki yaka numaralı ortakları arasındaki dalaşmada geçtiğimiz hafta yeni bir serüven yaşandı.

Perşembe günü sabah saat 11'de toplanacak olan Bakanlar Kurulu ancak 13'de bir araya gelebildi.

Sabah 11'de cepenin bir, üç ve "Mütemmim cüz"ü bir masa etrafına toplanmış ancak, iki numaralı ortağa ait sandalyeler boş kalmıştı.

Bir süre boş sandalyeler sahiplerini beklemişler ancak dakikalar geçtikçe Başbakan Süleyman Demirel'in içine kuşku düşmüştü. Nitekim daha sonra telefonlar yoluyla aydınlanan durum hiç de aydınlık değildi.

MSP'li bakanlar, Millet Meclisi'nde, Genel Başkan Necmettin Erbakan'ın odayında toplanmışlar ve Bakanlar Kurulu toplantısını topluca boykot etme kararı almışlardı...

MSP'li bakanlar, ilk önce kendilerini arayan AP Genel Başkan yardımcılardan Sabit Osman Avcı ile görüşmeyi reddetmişlerdi. Demirel ilkönce devreye gayri resmi sayılabilecek bir kişiyi sokmuş fakat karşı taraf bunu tanınamıştı.

Demirel, MSP'yi yola sokmak için Bakanlar Kurulu odayında dört önerken, içlerinde strikesi en keskin olan en küçük ortak ise MSP'ye sövüp saymaya başlamıştı bile...

BOYKOTÇU MSP

MSP'li bakanların bulunduğu odanın önündeki gazeteci kalabalığı ile konuşan Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu, arkadaşlarına tercüman oluyor ve gazetecilere "Sindirik bir açıklama yapmayacağız. Ama burada bir hayli bekleyebilirsiniz" diyor...

İşler ciddi bir noktaya doğru hızla yolluyor! Ancak, gelişmelerin doğal yollanmasından çok, kurgu'nun gereği yapıyordu...

PARRA'LAR VE CASTILLO GİDİYORLAR; AMA "TEKRAR GELECEKLER"

Gazetecilerin gözü önünde, Bakanlar Kurulu toplantısının boykot edilmesi bir hayli anlamlıydı. Meslek gereği soruna hatta biraz da abartmalı eğilen gazeteciler, ister istemez MSP'nin ekmeğine yağ sürüyorlardı...

Boykotun hem de bu kez gazetecilerin gözü önünde cereyan etmesi Başbakan Süleyman Demirel'in sinirlerini altüst etmeye yetip de artmıştı.

MSP'ye hükümet tarafından daha doğrusu AP'den iki elçi göndermekte gecikmedi.

Devlet Bakanlığı, namı altında salt bu gibi işlerle ilgilenen Seyfi Öztürk ile sınırlı amaçlı Nahit Menteşe MSP'lilere görüşmek üzere meclise geldiler.

Öztürk ve Menteşe, Mecliste Süleyman Demirel'in çalışma odasına mevzi kurup, MSP'den bir görüşmeci rica ettiler...

MSP'nin bir kat aşığına gönderdiği görüşmeci, İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk idi...

Öztürk - Menteşe ve Asiltürk bir süre görüştiler... MSP'nin bakanlar kurulu toplantısına katılmak için koşullar vardı. Bunların kesin kayıtlara bağlanması hâlinde Bakanlar Kurulu toplantısına katılırlardı, yoksa koalisyonun bozulmasında sorumluluk yüklenemezlerdi!...

İSTEYENİN BİR YÜZÜ...

Durum vahim vadilere sarıştı.

Devlet Bakanı Seyfi Öztürk, MSP'nin koşullarını Başbakan Süleyman Demirel'e bildirmek üzere Başbakanlığa giderken, Asiltürk ile Menteşe o gelene kadar havadan sudan konuşmaya dalmışlardı...

Saat 12.30 sularında Seyfi Öztürk, Başbakanlıktan geri döndü. Gene başbakan'ın meclisteki çalışma odasında cereyan eden görüşmelere MSP'li Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu da katılmıştı.

Sonuç 12.45'de çözümlenmişti. Müftüoğlu gazetecilere şu açıklamayı yapıyordu:

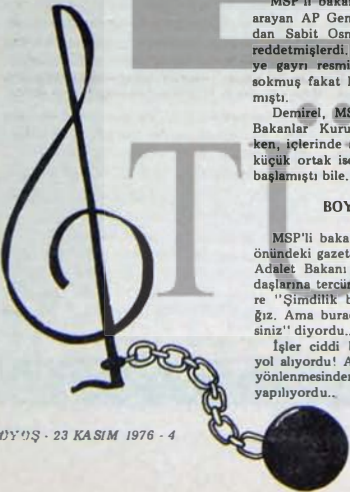
"Ağır sanayi yatırımları konusundaki kadro ve finansman taleplerimiz Başbakan Süleyman Demirel olumlu söz verdi. İsteklerimiz kabul edilmiş olup biraz sonra Bakanlar Kurulu toplantısına katılmak üzere başbakanlığa gideceğiz..."

Nitekim MSP'liler başta Erbakan olmak üzere biraz sonra topluca Meclis'ten ayrılaçklar ve doğrusu Başbakanlığa gideceklerdi...

DİMYATA GİDERKEN...

Cepheciler arasındaki son dalaşma herkesin gözleri önünde olmuş, doğrusu bu ya bu sevimiz oyunu gazeteciler gibi reami görevliler de bikkınlıkla izlemişlerdi...

Ama Başbakan Süleyman Demirel'e göre, ortada anormal birşey yoktu. "Söyleneye değil, söylenene bak" örneği

cephenin büyükbashi sözü döndürüyor, dolayısıyla fakat içinde düştüğü bataktan kurtaramıyodu.

Gazeteciler "Bakanlar Kurulu'na bir boykot oldu, ne dersiniz?" diye sordular, o da cevap veriyordu:

"Bakanlar Kuruluna boykot olur mu? Öğrencilerin boykotuna hükümet karşı çıkarken, bakanlar, Bakanlar Kuruluna boykot ederler mi?"

Gazeteciler, bu cevaba karşı ne diyeceklerini şaşırıyorlardı, gözlemlerini içine baka baka cephenin büyük başı, laf kaydırıyordu...

Demirel'in televizyon ekranlarına da yansınan perişan yüzü, gerçeği en iyi yansıtıyordu. MSP ile oynarken oyun, paçasını sarınsıtu...

DP örneği "bölme" salvalarına karşılık MSP, AP'ye el vermemiştir. Büyük kongrede genel idare kuruluunda yapılan operasyona, daha da devam edilmiş ve MSP'nin bakanlık sandaleleri MSP yönetimi gündünde dikensiz gül bahçesine çevrilmişti...

Çalışma Bakanlığı'na Şevket Kazan'ın atanması, Erbakan'ın kendi içindeki muhafazet prim tanınmadığı yolundaki yorumlara doğruluk kazandıyordu. Bu aynı zamanda Demirel'in de merakla beklediği bir sonuçtu. Sonuç simdilik kendisi aleyhine...

MSP: NE DOYACAK, NE DOLACAK

MSP'nin istediği ödüner, geçtiğimiz haftayla da kalmayacaktır. MSP, Demirel'in AP toplantılarında "laf aramızda" kaydıyla söz ettiği "MSP'ye ait hayvallerin" üzerine biraz duvar çıkma-

ğa bakmaktadır.

Ne yolla olursa olsun temel üzere konacak dört duvardan sonra seçimden önce AP'ye kesin direk vurması beklenmektedir.

Demirel, MSP'yi seçim avlusuna kol kola sürüklemeyi düşünenken, MSP de, seçim avlusuna girinden AP'ye atacağı çelmei düzünmektedir.

Ancak AP ile görülecek hesabı ve ondan yaka paça söke söke alacağı daha çok ödün vardır...

İktidarsız bir AP'nin balon, iktidara yaslanmayan bir Demirel'in sonunun ise hazin olacağı yan gerek parti için kanafand teslim ediliyor...

Bu gerçeği en iyi bilenlerin başında da MSP geliyor. AP'de bu handikap, MSP'de bu inat varken, MC'nin önmüzdeki haftalarındaki halı pür melâli bellidir.

CHP'DE SON HAFTA...

CHP içinde bulunduğumuz haftanın sonunda 23. kurultayını topluyor. Bu kurultayın önmüzdeki kurultaylara oranla önemli yan gerek parti için kanafand, gerekse parti için iktidar savaşını vermesi...

Parti için iktidar kavgası denince akla genel sekreterlik mücalesi gelmektedir. Bugüne kadar su üstüne çıkmış, Orhan Eyüboğlu, Turan Güneş, Deniz Baykal isimlerine ek olarak şimdi ortada yeni bir isim daha vardır. O da, CHP'nin çelebi değişikliklerinden İsmail Hakkı Birler'dir...

Şimdilik, kurultayın civcivli arifesinin ypratmayacağı bir örtüde saklanan Birler'in Eyüboğlu'nun biraz "kanunisi"

olduğu ileri sürülmektedir.

GÜNEŞ'İN FİNİŞİ...

Kurultay haftasına girildiği günlerde Turan Güneş'in ani finişe geçtiği gözlenmektedir.

Büyük sırnayeni öteden beri derin ve sıcak ilişkiler içinde olduğu bilinen Turan Güneş'in, Kırklareli ve Keşan belediye seçimlerinin kazanılmasına ilişkin hikâyelerinin gazetele-riin magazin sayfalarında genişçe yer tutması, bir takım kişileri bir hayli umutlandırmışa benzemektedir.

Keşan Belediye seçimlerinden önce Turan Güneş'in "zurnacı Agus'u evinde ziyaret haberine sadece, kendisini destekleyen Milliyet gazetesinin birinci sayfa-ya vermesi ilginç olsa gerektir.

"Halk adamı" böyle olurdu!.. "Turan Hoca" büyük ticaret davalarını takip eder, hayatı hafif yerlerinden yakalamaya çıkarırken tabii CHP'de de "hizipiler dışı" kalmıştı!.. Ama popülerdi!..

DİSK ADINA DİLEK VE TEMENNİLER...

DİSK danışmanlarından Sadun Aren de, geçtiğimiz haftanın Cuma günü "Politika"da çıkan yazısın CHP'deki genel sekreterlik sorununa ayırmıştı.

Aren, CHP'deki çeşitli hiziplerin, partinin ideolojik bütünlüğünü bozmadır, bir arada bulunabileceklerini belirliyor, parti içindeki hiziplerin veya grupların seçimi kazanmak konusunda eşlem birliğini sağlayacak bir merkezi yöneti-

min oluşabileceğini ekliyor ve devam ediyor:

"Bu, somutta, hizipler dışı kalmış, tecrübeli popüleri birini bulup Genel Sekreter yapmak demektir. CHP'de bu nitelikte insanlar vardır. Başta Sayın Ecevit olmak üzere bütün partilerinin titizlikle yerine getirmeleri temel görev, böyle birini Genel Sekreter olarak işbaşına getirmek ve böylece CHP'nin seçimlere birlik ve beraberlik içinde bütün gücü ile girmesini sağlamaktır. Bu başarılıdır! takdirde seçimlerin kazanılacağına muhakkak gözü ile bakabiliriz!..."

HAVLU AMA NASIL?..

DİSK danışmanının CHP'ye yazdığı iktidar reçetesinde "tatbik" şekilleri de yazıldı. Gerçi ad vermeden yapılmak- tadır ama seçimlerden önce CHP'ye aç karnasına tavsiye edilen zat Turan Güneş'tir...

Güneş'in kurultaya gelecek delege yazısında şansı ne olacaktır? Bu şu anda kestirmek zordur. Ancak Vehbi Koç'a yakınlığı bilinen Turan Güneş'in kısa bir zamanda bir hayli danışman ve taraftar kitlesi toplaması bir hayli ilginç...

Türkiye, 12 Mart'tan bu yana çok şey gördü. Görülecek şeyler de gör- dü, görüyor.

Ringte sallanan boksörün masörü tarafrından atılan havluyla kimsenin bir diyeceği yok. Havlu atmaya bugüne kadar kimsin kınamadı. Bu da bir olgu.

Ama bugüne kadar ringe su atıldığı görülmedi!... Ama ringlerin dışında hepsi görüldü ve görüyor!...

DİSK ÜST YÖNETİMİ GAZETE SATIN ALIYOR

Eylül Direnişi dolayısıyla işlerinden edilen işçilere grev ödemesi yapabile- mek için başış toplanan DİSK Üst Yönetimi, satın alınacak bir gazete arıyor. DİSK Üst Yönetimi, Politika Gazetesini satın almak için girişim yapıyor. DİSK Üst Yönetimi, Politika Gazetesini satın almak için çok acele ediyor.

Politika Gazetesini satın almak için özel nedenleri var. Gazete, Halk Partisi'ni destekliyor. Fakat sermaye ile organik bağlara sahip Eyüboğlu - Topuz ekibine övgü düzmüyor. CHP içindeki mücadelenin haberlerini mümkün oldu- ğu kadar tarafızı vermeye çalışıyor. Politika Gazetesini, İsmail Cem yönetim- den uzaklaştırıldıktan sonra DİSK'in ilkelerine sahip çıkmaya devam ediyor. Fakat DİSK Üst Yönetimine övgü düzmüyor. Turizm-İş'deki gelişmeleri verirken DİSK Üst Yönetimini hoşnut etmek endişesi ile hareket etmiyor. Bütün bunlar DİSK Üst Yönetimini rahatsız ediyor.

Ancak DİSK Üst Yönetiminin acele etmesi için başka nedenler Kurultay öncesinde Politika Gazetesini CHP ile ilgili bir yazı dizisi hazırladı. Bu dizinin, Eyüboğlu - Topuz ekibini rahatsız etmesi bekleniyordu. Aynı yazı dizisini Genel Sekreter adayları Turan Güneş de heyecan ve endişe ile bekliyordu. Turan Güneş'in adaylığı, sermaye ve sermayenin sözcüsü Milliyet Gazetesini pek sevindirirdi. 19 Kasım 1976 tarihindeki yazısıyla bu sevince DİSK danışman- ı Sadun Aren de katıldı. Sadun Aren, CHP'nin sorunlarını çözmek için "popüler" bir aday üzerinde birleşmesini öneriyor. "Popüler" aday denilince ney çalan, zurnacı Agus'un evine gidip zurna çalan Turan Güneş akla geliyor. Sema- yeye kesiminin çok yıpranan Eyüboğlu'nu Güneş ile yedeklemeye çalıştığı da biliniyor.

DİSK Üst Yönetimi, Politika'yı satın almak için incelemeler yaptı. Gazete'nin satın alınmasının ve bugünkü çizgiyi tutturularının atılmaları için gereken tazminatın 4 milyon lirayı aştığı hesaplandı. Fakat DİSK Üst Yönetimi, Politika'nın adını belirtmeksiz, bir gazete satın alınması konusunda DİSK Genel Yönetim Kurulu'nun Başkanlarla ortak olarak yaptığı su toplantıya ge- tirdi. Yapılan öngörüsömler sonunda DİSK Genel Yönetimi ile Başkanlar Ortak kurulunun bir gazete satın alınmasında yana olmadığı gözlemlendi. Bunun üzerine gazeteyi satın almaktan vazgeçildi.

Ancak CHP'nin ve DİSK Üst Yönetiminin acele "sorunları" vardı. CHP ile DİSK Üst Yönetimi arasındaki görüşmeleri ve diyalogu İsmail Cem yürütü- yordu. Politika, Vadat Dalokay'a devredildikten sonra İsmail Cem Ankara'ya ve CHP'ye yerleşti. Gazete'nin satın alınması bir süre ertelenince engelleme girişimleri başladı. Engelleme girişimlerinde bundan kısa bir süre öncesine kadar çevresini Kemal Türkerli "yeterince" eleştirilmemekle suçlayan Basın-İş sendi- kasının başkanı Burhan Şahin yapıyordu. Pikaj odasında çalışanların bir bölü- mü Basın-İş'e üye idi. Toplu sözleşme görüşmeleri sürerken Burhan Şahin "işçi yavaşlatma" eylemlerini uyguluyordu.

Politika'nın CHP yazı dizisinin anons etmesi acele karar vermeye gerektir- di. Acele karar verilmesini isteyenler arasında Bülent Ecevit de vardı. Ecevit, Politika'nın yayınlarından hoşnutsuzluğunu, "istisnai kişiliğine" pek uygun düşmeyen tepkilerle gösteriyordu. Basına da yansınan bazı alışılmamış ko-

nuşmaları ile Dalokay'ı gazeteyi satmaya zorluyordu. Yazı dizisinin başlama- sından bir gün önce ve Politika'ya yeni yazıların katılacağı duyulması üzere- ne bir DİSK görevlisi Politika'nın merkezine bir yazı getirdi. Kemal Türker ile Mehmet Karaca'nın imzasına taşıyan bu yazıda "bütün koşullar" kabul edi- lerek Politika'nın satın alınmasına karar verildiği ve bu kararın DİSK Yürüt- me Kurulu tarafından alındığı belirtilyordu.

DİSK Üst Yönetimi yeni kadroyu da saptıyordu. Genel Yayın yönetmen- liğine Vatan Gazetesinde DİSK Üst Yönetimine övgüler düzen Kemal Sülker getirilyordu. Başyazarlık ise Politika'nın tirajını dört bine düşüren İsmail Cem'e verilyordu. İsmail Cem, gazetesinin tirajı dört kez arttıktan sonra tekrar görevine dönebilecekti. Fakat bu yazıyı Genel Yayın Yönetmeni Demirtaş Ceyhan ile Yazı İşleri Müdürü Koray Düzgören kabul etmedi. Bunun üzerine önce Kemal Türker, arkasından da İsmail Cem, Ankara'ya Vadat Dalokay'a telefon etti. DİSK Üst Yönetimi bir süre için Vadat Dalokay'ın da sahipleri arasında görünmesini istiyordu. Dalokay, bunu kabul etmediğini ve Gazete'nin "satılması işinin o kadar kolay ve cabuk olmayacağını" söyledi.

Böylece DİSK Üst Yönetiminin Politika Gazetesini satın alarak işçilerin parasından Eyüboğlu - Topuz ekibi veya onların yedeği Güneş'in övgülerini yaptıрма çabaları ikinci kez başarısızlığa uğradı. Fakat Ecevit'le de direkt temas içinde olan İsmail Cem, çabalarını sürdürmeğe başladı. Sun günlerde ve Vadat Dalokay, üç yönden birden sıkıştırılmak istendi. Eski Kemal Türker muhalifi, şimdi Kemal Türkeri hayranı Burhan Şahin, işi tam durdurarak Gazete'nin çıkmasını engelleyeceğini açıkladı. Böylece İsmail Cem döneminin düşük tirajı ile başlayan ve hızla zarardan çıkmaya başlayan Politika büyük bir mali darbe yiyecekti. Çünkü Gazete'nin birgün bile çıkması halinde resmi ilan gelirleri devamlı olarak ve önemli ölçüde azalacaktı. İkinci hücum CHP Ankara İl Örgütü'nden geldi. Ankara Belediye Meclisi'ndeki CHP'li üyeler, CHP'li Belediye Başkanı Dalokay hakkında "harcırcı" yolsuzluğu yaptığı gerekçesiyle öngere veriyordu. Bülent Ecevit de bu hücumlara katıldı. Ankara'da toplanan CHP'li büyük kent belediye başkanlarının toplantısı sırasında bu toplantıyı evsahibi olarak düzenleyen Vadat Dalokay'a karşı "istisnai" tepkisini göstermekten geri kalmadı. Ecevit, Politika Gazetesinden memnun değildi. Ecevit ve çevresine göre Eyüboğlu - Topuz ekibine ya da DİSK Üst Yönetimine övgü düzmek çok büyük bir suçtu. Bu suçun bir de adı vardı: "TİP'li olmak".

Bu baskılar üzerine, YÖRÜYÖŞ baskıya verilirken DİSK Üst Yönetimi- nin Politika Gazetesini satın alma görüşmeleri yeniden başladı. İşten atılan üyelerine grev ödemesi yapabileceği için yeni fonlar kuran ve başış kabul eden DİSK, DİSK Üst Yönetimi ile, Eyüboğlu - Topuz ekibi ve bu ekibin yedeği Turan Güneş ile kendilerine övgü düzürebilmek için gazete satın alıyordu. Bu satın alma, bir zamanlar Türk-İş'in Akşam Gazetesini satın almasını hatırlatıyordu. Türk-İş de gazete aldı. Bir süre sonra aldığı fiyatın üçte birine gaze- teyi satmak zorunda kaldı. Üstelik bu alma ve satma işleminin dedikoduları hâlâ bitmedi.

EN YENİ İLERİCİLER

Savunacak bir yan görüyorsanız, savunursunuz. Eleştiriye değer buluyorsanız, eleştirirsiniz. Seçim, bu ikisi arasında. Bir üçüncü yol yok. Gerçekte bir üçüncü yol yok. Şimdi görünürde bir üçüncü yol var: En yeni ilerlilik. En yeni ilerlilik, en geri ilerlilik demek.

Genel Yas ilan edildi. Yazan kimse, kamuoyunda ve özellikle ilerici kamuoyunda ağırlığı olduğuna inanan kimse, Genel Yas'ı yok sayamaz. Bunu anlatmak zorunda. Anlatma, savunma ya da eleştiri ile ilgili. Bir üçüncü yol yok. Çünkü Genel Yas'ı yok saymak mümkün değil. Hem ilerici olmak, hem ilerlilik adına yazı yazmak ve hem de ilerlerine belmedigi zaman, Genel Yas örneğinde olduğu gibi bir tek satır yazmamak mümkün değil.

CHP aracılığıyla ve DİSK üst yönetiminin çeşitli oyunları ile DİSK ilkelereinden satılıyor. Petrol-Kimya İş, Turizm-İş, Sosyal-İş, Maden-İş, Tekstil ve diğer sendikalarda oyun üzerine oyun

tezgahlanıyor. Oyuna katılırsınız, oyun olduğunu kabul etmezsiniz, yapıları savunursunuz. Bütün bunlar mümkün. Kimse eleştirmek zorunda değil. Ama büyük burjuvazi - CHP - DİSK üst yönetiminin ardarda oyunlarına gözlerinizi kapatamazsınız. Savunursunuz. Fakat yok sayamazsınız.

CHP'nin içinde bir mücadele var. Yok sayamazsınız. CHP yeni bir tüzük hazırladı. Yok sayamazsınız. Bunu CHP içindeki demokratlara karşı kullanılacak bir giyotin olarak görebilirsiniz. Tersine CHP için, demokrasi için gerekli bulabilirsiniz. Fakat yok sayamazsınız. Bir tek satır yazmadan bu işin içinden kurtulamazsınız.

Ecevit, yeni bir program kaleme aldı. Beğenirsiniz ya da beğenmezsiniz. Ama üzerinde düşünmeye mecbursunuz. Bu programı yok sayamazsınız. Bu programı yok sayarsanız, yok olursunuz. Bu sorunları yok sayarsanız yazmayı bırakırsınız. Çünkü yazacak ve söyleyecek

bir sözünüz yok, demek.

Ama en yeni ilerliciler, yazacak ve söyleyecek söz buluyorlar. En yeni ilerlicilerden Altan Öymen, Salı günü yazısında kendisine yazacak sorun bulmuş: "Taksim Çatışması". Taksim'deki oteli ne gitmiş. Herkes şaşırmış. Oteldeki müşterilerden birisi "kurşun omuzbasmından geçti diyordu. Yaşıyorsam bedava yaşıyorum. Nasıl silah atıyorlardı. Rastgele. kaldırımlara.." Altan Öymen, "gazeteye telefon" etmiş. "Çatışma solcularla solcular arasındaymış". Bunları öğrenmiş. Hafta sonu düşünmüş ve Salı günü için "Taksim Çatışması" yazısını yazmış. Bundan iyi konu olur mu? "Solculara" nasihat vermek için bundan iyi fırsat olur mu? Arada bir "solculara" nasihat etmek gerek.

Çatışma iki grup öğrenci arasındaymış. "Solcularla solcular" arasında bir çatışma. Hâlâ Türkiye'de solculuğu öğrencilerle özdeş tutma eğilimi. İşçi sınıfı içindeki mücadeleyi görmezlikten gele-

bilmek için bundan daha iyi bir gerekçe olamaz. Solculuk dendi mi, akla öğrenci grupları gelecek ve getirilecek Bir grup "kahrolsun faşistler" demek istiyormuş. Diğer grup ise "Ne Amerika, Ne Rusya, Bağımsız Türkiye". Çatışmaya dönüşen slogan kavgası buradan başlıyor. Yazının başlangıcından çatışmanın maocuları diğer gösteriler arasında çıktığı öğreniliyor.

Yazının devamında ise Altan Öymen'in asıl "nasihat" etmek istediklerinin bunlar olmadığı anlaşılıyor. Altan Öymen devam ediyor: "Aferin değil mi? Ne kadar yurtsever, ne kadar solcu, ne kadar idealist gençler. Bu çatışmaları ve kurşunlamalarıyla davalarına büyük hizmet ettiler. Seyredenler hayran oldu. Şimdi ikisinin de taraftarları artacak. 'Sosyalist Türkiye', ya da 'Bağımsız Türkiye', ya da ikisi birden çok daha çabuk kurulacak.."

Gördünüz mü? Usta bir "kalem darbesi" ile "Sosyalist Türkiye" sloganı da girdi araya. Sosyalist Türkiye çatışmanın taraftarları arasında yok. İşçi sınıfının içinde var. 1 Mayıs'da vardı. DİSK üst yönetiminin saptadığı sloganlar arasında olmasına karşın, 1 Mayıs gösterisinde yüzbinlerce işçi "Sosyalist Türkiye" diye bağırdu. Türkiye İşçi Partisi'nin düzenlediği 1 Mayıs gecesinde de onbine yakın kişi "Sosyalist Türkiye" diye bağırdu. Şili Halkı ile Dayanışma Gecesinde, Spor ve Sergi Sarayını "tiklim tiklim" dolduran onbine yakın işçi, emekçi, aydın "Sosyalist Türkiye" diye bağırdu. İşçi sınıfı "Sosyalist Türkiye" diye bağırıyor. Altan Öymen, usta bir kalem darbesi ile bu sloganı gösteri öğrenci gruplarının çatışmasına sokuyor.

Tesadüf olmalı. Çünkü yazıda "Moskova'ya" ya da "Çin'e yakın görünmenin sakıncaları üzerine uzun uzun nasihatlardan sonra asıl soruna geliniyor. Ancak asıl sorunu anlatmak için kalem ustası yeterliyor. Cümlelerin düzenlenmesi aslına uygun: "Türkiye'de bugün yüzde 2'nin üzerinde oy alabileceğinden emin, hangi sosyalist parti aralarında ortaklık yapabilecek, hangi sosyalist partiler birliği, hangi sosyalist hareketler topluluğu vardır da, bunların içinde kimin revizyonist olduğu, kimin saptığı, kimin sapmak üzere olduğu tartışmalarının somut bir değeri ve sonucu olsun?" Gördünüz mü? Solculuğu öğrencilerle sınırlı tutanlar, solculuğu bir de değer biçiyor. Çok dağımlar ama hepsi bir araya gelseler, yüzde 2 ederler.

En yeni ilerlicilerin omuzlarına düşen görev bu oluyor. Sosyalist hareketi dağıtık ve güçsüz göstermek ve bunun için konu beklemek. Büyük burjuvazi - CHP - DİSK üst yönetiminden oluşan üçlüye yardımcı güç olarak işgörüyorlar. Bunun için gözlerini Türkiye'nin somutundaki temel sorun ve çatışmalarını kapatıp böyle "çatışmaların" çıkmasını bekliyorlar. Beklediklerini bulunca da nasihatlarına başlıyorlar.

Çok önemli değil. Önemli, en yeni ilerlicileri tanımlamaya yardım etmesinde. En yeni ilerliciler etkisizleşiyorlar. Türkiye'nin somut sorunları üzerinde "kalem oynatanlar" etkisizleşiyor. Temel tartışmaları yok sayanların etkili olmaları mümkün olmuyor. Etkililer, etkisizleşiyor. Bu da bir süreç.

HIZLI HABERCİLİK

SERMAYE ÖRGÜTLENMESİNİ SÜRDÜRÜYOR

Sermaye örgütlenmesini sürdürüyor. Sol olarak da 300 milyon lira sermayeli yeni bir şirket kurdu. 13 bankanın katıldığı şirket, hisse senedi alacak, satacak kuruluş şirketleri mali denetimi altına alacak.

Hisse senedi piyasasını düzenlenmesini ilan eden şirketin ortağı da, Türkiye İş Bankası, Akbank, Türk Ticaret Bankası, Şekerbank, Osmanlı Bankası, Pamukbank, Türkiye Garanti Bankası, Eskişehir Bankası, İstanbul Bankası, Uluslararası Endüstri ve Ticaret Bankası var.

de ortadan kaldırılmış durumda. Hol-son olarak da 300 milyon lira sermayeli grubu sermayenin yarısını elinde tutacak.

11 statusünde açıkça yazılı olacaktır. 1976 nokta gerçekleştirilecek. Mali Ecevit şirketlerin hisse senetlerinde spekülasyon yaparak piyasayı tam kontrol altına alacak. Böylece Koc, Sabancı, mali sermaye Türkiye'deki tüm özel girişimler üzerinde piyasayı denetim işlevini tam bir rahatlıkla sürdürecektir. Bu da fiyatların tesbitinden piyasaya çıkarılacak malların niteliğini saptamaya dek bir dizi tekel özelliğinin kolaylaştırılmasıyla mümkündür.

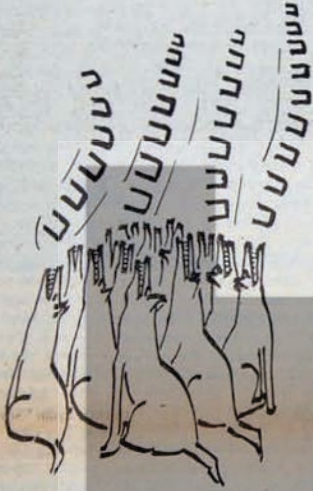
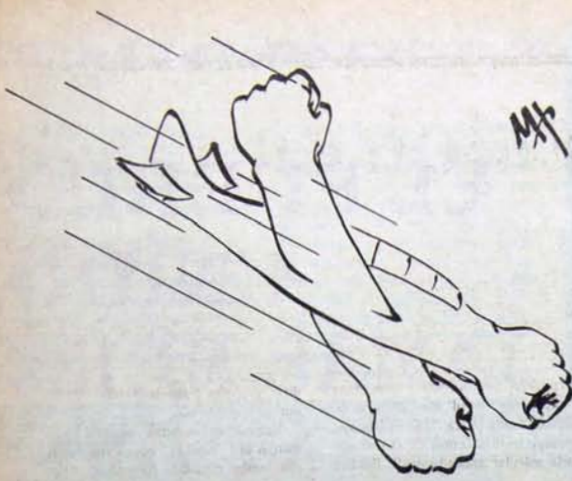
SERMAYE PİYASASINI DENETLEMEK AMACIYLA 13 BÜYÜK BANKA YENİ BİR ŞİRKET KURDU

13 büyük banka, sermaye piyasasını denetlemek amacıyla ortak bir şirket kurdular

ANKARA (ANKA) - 13 büyük banka sermaye piyasasını denetlemek amacıyla ortak bir şirket kurdu. Şirketin sermayesi 300 milyon lira olacaktır. Şirketin ortağı da, Türkiye İş Bankası, Akbank, Türk Ticaret Bankası, Şekerbank, Osmanlı Bankası, Pamukbank, Türkiye Garanti Bankası, Eskişehir Bankası, İstanbul Bankası, Uluslararası Endüstri ve Ticaret Bankası var.

Yatırım ve Finansman Anonim Şirketi'nin kurucu ortakları olan 13 büyük banka şunlardır: Akbank, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası, Akis Bankası.

13 banka sermaye piyasası için ortak bir şirket kurdu

SÜMERBANK İŞÇİLERİ MÜCADELELERİNİ SÜRDÜRECEK

Hakim sınıflar sürekli saldırıyor. Sonlarını biraz daha geciktirebilmek için saldırmak zorundalar. Saldırıları sürekli faşizm özelemlerini dile getiriyorlar. Saldırının odak noktası işçi sınıfı. En büyük düşmanlar da işçi sınıfı. Onu parçalamak etkisizleştirilmek, pasifize etmek istiyorlar. Tüm baskıların, saldırıların bir uzantısı da Konya Ereğli'de görülmekteyiz.

Okulların açılmasıyla olaylar başladı. Öğrenci olayları. Olayı çıkaranlar belli. Saldırı tek yönlü. Burjuvazinin yaygın organları bu olayları çarpıtarak çarşaf çarşaf yayıyorlar. Kamuoyunu bunlar meşgul ederken işçi sınıfı üzerine daha çok yükleniyorlar. Daha çok terör daha çok baskı.

Önce olaylar İvriz ilk öğretmen lisesinde başladı. İvriz'de okul yöneticilerinin yardım ve kuşatılmasıyla faşist beslemeler, ilericiler yurtsever öğrenciler, akşamları yatakhanelerde dövüldü. Böylece sayılan onbeşe yakın ve bir çoğu son sınıf öğrencisi olmak üzere okulu terk etmek zorunda kaldılar. Öğrenci velilerinin tepkisi büyük oldu. Önce kaymakama başvurup çocuklarının can güvenliğinin sağlanmasını istediler. Daha sonra sonuç alamayınca, öğrencilerle birlikte veliler okula yürüyüş yaparak olayı protesto ettiler.

Ama asıl hedef orası değildi. Asıl hedef işçi sınıfı ve Ereğli Sümerbank Bez fabrikasında onların gelişen demokrasi mücadelesini bastırılmakt.

MC tarafından görevlendirilen miyese müdürü yönetime geldiğinden beri işyerine bol sayıda komando alıyor. Bunun üzerine üretim yüzde 50 oranında düşüyor ve halen düşmekte. Bu gerekçeyle ilericiler işten atılmakta.

Ayrıca geçtiğimiz günlerde işyerinde kadro sınavı yapılıyor. Sınavda başan gösterenlerin yüzde 90'ı ilericiler devrimci işçiler. Sınavlar iptal ediliyor tabii.

Müdür görevine devam ediyor. Sivas'tan ismarlamaya yirmibeş komando getirerek fabrikaya salıyor. Beslemeler meydana boş sanıp, kadın işçilere sarkıntılık yapıyorlar. Fakat işçilerin tepkisiyle karşılaşıyorlar.

Azınlıkları bitirmiyor. 13 Kasım günü saat 14 sıralarında işten çıkan işçilere saldırınca, işçilerden gerekli dersi alıyorlar. Bunun üzerine şehirde terör estimeye başlıyorlar. Nitekim bu olaydan bir gün sonra sendikadan çıkıp evine gitmekte olan bir işçiyi kıyasıya dövüyorlar. Saldırıları değil saldırılan işçi emniyete götürülerek baskı yapılıyor. Aynı gün polis olayla ilgili olmayan ilericilerden 8 kişiyi göz altına alıyor.

Saldırıların nereden geldiği ve kimlere yöneldiği açık.

MC iktidarı ve gerici güçler, baskı ve terör uygulamalarına rağmen yine de bir yığınlık havası, bir sinme durumu yaratamamaktadırlar. Ve yaratamayacaklardır.

Zafer işçi sınıfınıdır.

ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA VE SÖZDE ENTERNASYONALİZM

Türkiye İşçi Partisi'nin düzenlediği Şili halkıyla dayanışma geceleri başarıyla yapıldı. Bütün engellemelere rağmen. Gecelerin ikisine Şili'li devrimci sanatçılar Angel Parra, Isabel Parra ve Patricio Castillo da katıldılar. Üçüncüsüne ise MC iktidarının engellemesi sonucu katılmadılar. MC, Türkiye ve Şili halklarının kardeşçe dayanışmasını engellemek istedi. Engellemedi.

Şili halkıyla dayanışma hareketini engellemek isteyen yalnız MC değildi. Şili halkının anti-faşist, anti-empyalist mücadelesinin ulaştığı boyutları, Şili halkı ve mücadelesi ile dayanışmanın önemini ve ciddiyetini kavrayamayanlardı. Ve bunlar da isteyerek veya istemeyerek engelleme çabalarında MC'nin yanında yer aldılar.

Mücadele yalnız sözle olmaz. Sözle, yapılan iş birbirine ters düşünce mücadele hiç olmaz. İşçi sınıfının ulusal ve uluslararası birliği de yalnız sözle olmaz. Dünya işçi sınıflarının birliği ve dünya halklarının kardeşçe dayanışması da öyle. Söyleneni iş içinde görmek gerekli. Görmek mümkün. İşçi sınıfının uluslararası birliği konusu, Türkiye İşçi Partisi'nin örgütlediği Şili halkıyla dayanışma hareketinde görüldü. Bundan sonra da görülecek.

Şili halkıyla dayanışma geceleri, dayanışma hareketinin sadece bir parçası idi. Dayanışma hareketinin önemli bir bölümü de afişleme kampanyası idi. İstanbul, Ankara ve İzmir'de kırkın afiş asıldı. Gecenin ve Şili halkıyla dayanışmanın duyurulduğu afişler, Şili halkının geniş kitlelere ulaştığı bir araç oldu. Ve bu araç başarıyla kullanıldı. Bütün engellemelere rağmen. Önce devlet güvenlik kuvvetleri engelledi. Sonra faşist gruplar afişleri yırtarak veya üzerlerini örterek engellemeye gayretlerini sürdürdü. Sonrada Şili halkının mücadelesini, Şili halkıyla dayanışmanın önemini ve ciddiyetini kavraymayan sol sektör grupları engelleme çabalarını sürdürdü. Bu çabalar içinde çeşitli örnekler vardı. Kimi bilinçli, kimi bilinçsiz. Kimi tüm afişleri kapatarak açıkça, kimi sadece Türkiye İşçi Partisi yazısının ve çark-başak ambleminin üzerine örtük mahcupça. Kimi, bazı bölgelerde saygılı davranıp afiş kapatmazken, bazı bölgelerde özellikle Şili halkı ile dayanışma afişlerini hedef aldı. Bunların en belirgin örneği İGD idi. İlerici Gençler Derneği afişlemede sürekli ve özellikle "Şili halkı ile dayanışma gecesi" afişlerini kapatmaya çalıştı. CHP, İzmir'de yaptığı afişlemede son derece saygılı davrandı. Ama aynı CHP'nin İstanbul Beşiktaş ilçesinin civarındaki afişleminin tek hedefi yine Şili halkıyla dayanışma gecesi afişleri idi. Diğer bir örnek de İYÖD ve DEV-GENÇ afişleri idi. Bu örgütler de İstanbul'un bazı bölgelerinde Şili halkıyla dayanışma gecesine ve afişlerine saygılı davrandılar. Ama bazı bölgelerde engelleme gayretlerini katıldı. Faşistlerin çabalarını ise sıralamaya gerek yok.

Bütün bu engellemeler çabaları sonucu etkilemedi. Türkiye İşçi Partisi Şili halkıyla dayanışma gecesi ve afişlerinin onurunu korudu. Binlerce ilericiler, demokrat, sosyalist Şili halkı ve Şili'li devrimci sanatçılarla birlikte faşizme ve emperyalizme karşı tek bir ses olarak haykırdılar. Bunun yanında başka birşey daha oldu. Kendilerini ilericiler demokrat ve hatta sosyalist sayan bazı örgütler ve üyeleri nesnel olarak Şili halkıyla dayanışmanın karşısında oldular. Bu konuda çok önemli. Hem bu konu için, hem de genel olarak çok önemli. O yüzden, nesnel olarak Şili halkının mücadelesinin ve onunla dayanışmanın karşısında olan örgütlerin yöneticilerini kendilerine sormalı. Örgütü üyeleri, yöneticilerine hesap sormalı. Şili halkının mücadelesinin ve Şili halkı ile dayanışmanın karşısında mısınız? Ve hiç kimse unutmamalı: Şili halkı sektör girişimleri affetmeyecek.

YÜRÜYÜŞÜN AÇIKLAMASI

Dergimizin 34. sayısının 14. sayısında İstanbul'da yapılan Dayanışma gecesine ilişkin olarak sayın Ruhi Su'nun da geceye katıldığı haberi yer almaktadır. Büyük bir yanlışlık sonucunda, yazıda, Rahmi Soltuk'un yerine Ruhi Su'nun adı geçmiştir. Ruhi Su Ankara'da 17 Kasım tarihinde yapılan geceye katılmıştır. Düzeltir, özür dileriz.

Bunun yanı sıra, dergimizin 82. sayısının 16. sayısında "Kayseri CHP Örgütü CGP'nin Eline Geçti" adlı yazıda imi geçen İsmail Çalıkan'ın Maden İş ve Türk Metal İş Sendikaları ile ilgili bulunmadığı, Çalıkan'ın yalnızca Genel İş Kayseri Şube Başkanı ve CHP Kayseri İl Yönetim Kurulu üyesi olduğu öğrenilmiştir. Düzeltir, özür dileriz.

EL PUEBLO UNIDO JAMAS SERA VENCIDO!

Şili halkı bugün faşizme ve emperyalizme karşı yiğit bir mücadele örneği veriyor. Halk Birliği Partilerinin örgütlediği halk kesimlerinin mücadelesi yaşamın her alanında sürüyor, gelişiyor. Grevlerde, direnişlerde, mitinglerde, gösterilerde somutlaşarak gelişen Şili halkının mücadelesi, faşist Pinochet hükümetini geriletiyor. Sadece CIA'nın, birkaç Amerikalı hükümetin ve Çin yöneticilerinin desteği ile yetinmek zorunda kalan ve her geçen gün dünyada biraz daha yalnızlaşan faşist Şili Cuntası çaresizleşiyor. Onların Şili halkına ve tüm dünya halklarına verecekleri hesap günü yaklaşıyor.

Faşist Pinochet cuntası geriliyor. Buna karşılık Şili halkının mücadelesi genişliyor, derinleşiyor.

Şili'de tüm ilerici, demokrat, sosyalist ve komünist güçler Halk Birliği partilerinin ortak eylem programı çerçevesinde toplanıyor. Şili dışında, dünyadaki tüm ilerici, demokrat ve sosyalist kesimler Şili halkının mücadelesine aktif destek veriyor. Her alanda ve her olanağı değerlendirerek. Ve bütün engellemelere rağmen. Gerici iktidarların, faşist grupların ve Şili halkının mücadelesinin boyutlarını kavrayamayan tüm sol sektör kesimlerin engellemelerine rağmen. Hiçbir engelleme, işçi sınıfının uluslararası dayanışmasının bu alanda somutlaşmasını, halkların kardeşçe dayanışmasını durduramıyor.

Bu somut durum Türkiye'de de yaşandı. Yaşanıyor. Türkiye'deki tüm ileritiler, demokratlar ve sosyalistler Şili halkının mücadelesine aktif katkılarda

bulunuyor. Afişlerle, bildirilerle, türkülerle, dayanışma geceleriyle, bu mücadele gelişiyor.

Türkiye İşçi Partisi'nin 13, 14 ve 17 Kasım geceleri İzmir, İstanbul ve Ankara'da düzenlenen dayanışma toplantıları, Şili halkıyla dayanışma mücadelesine yeni bir boyut getirdi. Mücadeleyi derinleştirdi. İzmir, İstanbul ve Ankara'da kırk bin afiş, mücadeleyi daha geniş kitlelere yaygınlaştırdı. Türkiye İşçi Partileri birlikte dayanışma gecelerine katılan binlerce kişi Şili halkı ve liderleri için somut isteklerini haykırdı:

**ŞİLİ HALKINA ÖZGÜRLÜK
ŞİLİ'DEKİ TÖM POLİTİK TUTUKLULARA ÖZGÜRLÜK, ŞİLİ YURTSEVERLERİNE İNSANCA YAŞAMA HAKKI LUİS CORVALAN'A ÖZGÜRLÜK.**

Bu isteklerin dile getirildiği geceye Şili'li devrimci sanatçılar İsabél PARRA, Angel PARRA, Patricio CASTILLO konuk olarak katıldı. Şili'li devrimci sanatçılar daha önce Kanada'da, Meksika'da, ABD'de, İtalya'da, Almanya'da, İskandinavya'da, Fransa'da, Sovyetler Birliği'nde konserler verdiler. Halklarının mesajlarını bu ülkelere de götürdüler. Bu ülke halklarıyla birarada, özgürlük türkülerini söylediler. Şili halkı ve liderleri için isteklerini ileri sürdüler. Bazı ülkelerde saldırıya uğradılar, engellenmek istendiler.. Ama mücadelelerine devam ettiler.

Tıpkı Türkiye'deki gibi. Isabel Parra, Angel Parra ve Patricio Castillo Türkiye'ye girdikleri 13 Kasım Cumartesi gününden itibaren engellenmek istendi-

ler. İzmir'deki dayanışma gecesinden önce güvenlik kuvvetleri tarafından susturulmak istendiler. İçişleri Bakanlığının telsiz emrinde Türkiye'ye giriş vizesi olmadığı gerekçesi ileri sürüldü. Gerekçe tutmayınca, çalışma izni olmadığı için susturulmak istendiler. Oysa, Şili'li konukların dayanışma gecelerine katılmaları ve kendi alanlarında mesajlarını iletmeleri için çalışma iznine gereksinimleri yoktu. Güvenlik kuvvetlerinin İzmir'deki ve İstanbul'daki engelleme çabaları sonuç vermedi. Türkiye İşçi Partilerinin ve Şili'li konukların kararlı tavırları ile dayanışma geceleri engellenemedi. Dayanışma binlerce kişinin katılımıyla gerçekleştirildi. İzmir'de ve İstanbul'da binlerce ilerici, demokrat, sosyalist hep bir ağızdan Venceremos, "YENECEĞİZ" diye haykırdı. Türkiye ve Şili halklarının kardeşçe dayanışmasının gücünü gösterdi.

Ama engelleme çabaları durmadı. Hele İzmir ve İstanbul'daki güçlü dayanışma, engellemelerin dozunu daha da arttırdı. Sonunda, Şili'li devrimci sanatçıların 17 Kasım'da apar topar sınır dışı edilmesi ile noktalandı. İstanbul-Ankara uçağında, henüz uçaktan inmeden hosteslerin anonsu ile çağrılan Isabel Parra, Angel Parra ve Patricio Castillo'nun bindikleri uçakta, onları sınır dışı eden İçişleri Bakanının hem iktidar hem parti arkadaşı olan Bakan Korkut Özal da vardı. Bakanın ve diğer yolcuların gözleri önünde, MC demokrasisinin bir ifadesi olarak tüm dünyanın adlarını saygıyla andıkları Şili'li devrimci sanatçılar polis kordonu altına alındı. Türkiye işçi Par-

tililerle birlikte meydan karakoluna götürülen Şili'li sanatçılar dört saat gözaltında tutulduktan sonra yurt dışı edildi. TİP'lilerin hiçbir girişimi cevaplandırılmadı. Partilerin bütün çabalarına rağmen, Şili'li devrimci sanatçılar sınır dışı edildi. Sanatçılar Paris'e geri döndü. "Tekrar görüşmek üzere" diye vedalaşarak. VENCEREMOS diyerek.

Ankara'daki Şili halkıyla dayanışma gecesi herşeye rağmen yapıldı.

Şili'li devrimci sanatçıların kendileri yoktu ama, onlar yine de sesleriyle, resimleriyle, mesajlarıyla oradaydılar. Anti faşist, anti-empveryalist mücadele ruhlarıyla oradaydılar. Ve nihayet Ruhi Su, Rahmi Saltuk, Türkiye İşçi Partisi korusu ve binlerce Ankara'lı ile oradaydılar. Yine YAŞASIN ŞİLİ, YAŞASIN ŞİLİ VE TÜRKİYE HALKLARININ KARDEŞÇE DAYANIŞMASI sloganları dile getirildi. Gece aynı heyecanla devam etti. Gece hem dayanışma, hem de baskıları ve faşizmi protesto gecesi haline dönüştü. Dayanışma gecelerinden korkan ve Isabel Parra, Angel Parra, Patricio Castillo'yu sınır dışı eden düşüncüye protesto gecesi haline dönüştü.

İzmir ve İstanbul'daki dayanışma gecelerinde, işçi sınıfının uluslararası dayanışması her alanda somutlaştı.

Sloganlarda, afişlerde, mesajlarda, türkülerde, şarkılarda... Sanatçılarda. Biryandan Şili'nin dünyadaki temsilcileri Isabel Parra, Angel Parra, Patricio Castillo; diğer yandan Ruhi Su, Rahmi Saltuk, Aziz Nesin, Onat Kutlar, Adelet Ağaoğlu, Tan Oral, Genco Erkal, Meral Taygun dayanışmanın zengin ve güçlü örneklerini verdiler. Türkiye İşçi Partisi

korosu, ortak ve disiplinli çalışmanın ürünlerini ortaya koyarak Şili halkıyla dayanışma gecesinde güç kattı. Korodaki genç partitiler, bilinç ve coşkularını kendilerini dinleyen binlerce kişiye iletmesini bildirdi.

Faşizme ve emperyalizme karşı verilecek mücadele disiplin istiyor. Disiplinin olmadığı yerde ciddi bir mücadelenin verilemeyeceğini artık herkes kabul ediyor. Bu doğru hem anti-faşist, anti-emperyalist mücadele için, hem de bu mücadele ile dayanışma için örgütlenen hareketler de geçerli.

Türkiye İşçi Partisi, Şili halkıyla dayanışma gecelerinde bu disiplin örneğini, herkesin tartışmasız kabul edileceği bir düzeye gösterdi. Bu mücadelede ne denli hazır ve kararlı olduğunu ortaya koydu. TİP, Salvador Allende'ye, Pablo Neruda'ya, Victor Jara'ya canlarını mücadeleleri uğruna yitçe feda eden binlerce Şili'li yurtsevere, bugün mücadelelerini sürdüren tüm Şili'li özgürlük savaşçılarına ve Luis Corvalan'ın mücadelelerine yaşar bir disiplin örneği gösterdi.

Niteliği son derece yüksek olan daya-

nışma gecelerinin doruk noktası, gecelerin bitişi idi.

Kalkın yoldaşlar
Yenilmiş bile olsak bugün,
Mutlak kazanacağı büyük savaş.
Birleşince işçi sınıfı
Kimse yenemez onu
Eden binlerce Şili'li yurtsevere,
Mutlak kazanır büyük savaş.
Haklıların ölmeyeceğini bilerek
Saracağı yaralarımızı
Ve bileceğiz ki, yüzlerce bugün
Milyonlar olacak yarın
DİMDİK AYAKTA!

diyen Angel Parra'nın ardından binlerce kişi, Isabel Parra, Angel Parra, Patricio Castillo, Rahmi Saltuk ve Türkiye İşçi Partisi korosu ile birlikte dimdik ayakta VENCEREMOS'u söyledi.

Türkiye halkı, Türkiye İşçi Partisi Şili halkı için ne denli güçlü bir destek olduğunu gösterdi, göstercek.

Çünkü Türkiye İşçi Sınıfı, Türkiye halkı Şili halkını ve onun mücadelesini anlıyor. Çünkü işçinin döndürdüğü ÇARK, köylünün biçtiği BAŞAK Şili'de, Türkiye'de, dünyanın her yerinde aynı.

TİP GENEL BAŞKANI BORAN'IN 14 KASIM GECESİ İSTANBUL'DA YAPILAN GECEDE YAPTIĞI AÇIŞ KONUSMASI

Şili halkıyla dayanışma gecemize hoş geldiniz. (alkışlar)

Gelmenizle gücümüze güç kattınız. Bu toplantının önemi ve anlamı sadece bu gece burada insanın gönülden bir coşkuya, şevkle buraya toplanmış olmasındadır. Şu anda burada bulunmayan ama gönülleri ve düşünceleri bizimle beraber olan daha onbinlerce, yüzbinlerce, milyonlarca insan var Türkiye'de ve tüm dünyada.

Şu anda bilmediğimiz ülkelerde bilmediğimiz insanlar bu çeşit toplantılar, gösterilerle, direniş ve mücadelelerle emperyalizme ve faşizme karşı mücadele vermekteler. Aralarında fiili hiç bir bağ ve temas olmasa dahi, bunlar arasında, yani hepimiz arasında koparılmaz bir bağ, bir dayanışma, bir birlik vardır. Çünkü hepimiz ortak bir düşmana karşı ortak bir mücadele içindeyiz. Yaşasın bu mücadeleler. (alkışlar)

Bu gibi toplantıların, gösterilerin hem simgesel hem de işlevsel bir anlamı, görevi, önemi vardır. Bir yandan dayanışma ruhunu, faşizme ve emperyalizme karşı ortak mücadelenin koparılmasında birliğini dile getirir, simgeleştirir; diğer yandan bu simgeleştirme ve dile getirme ile insanları harekete, coşkuya sevk eder. Aralarındaki birleşmeyi koparılmaz bir hale getirir, pekiştirir, perçinleştirir. Bu alanda çok etkili olur. Bu gece burada toplanmış olmakta, bilincimizi bir kez daha pekiştiriyor, keskinleştiriyoruz. Mücadele azmimizi, amacımıza olan azmimizi bir kez daha pekiştiriyoruz. Mücadele azmimizi dosta ve düşmana karşı bir kez daha kanıtlanış oluyoruz.

Emperyalizme ve faşizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi çok yönlü bir mücadeledir. Siyasal ve ekonomik, sosyal alanda olduğu kadar, sanat edebiyat alanında, düşün alanında da verilen ve verilmesi gereken bir mücadeledir. Bu gece aramızda bulunmalarından sevinç ve onur duyduğum Şili'li yurtsever sanatçılar Isabel ve Angel Parra, Patricio Castillo böyle bir devrimci bilinç içinde kendi halklarının, Şili halkının mücadelesini ve davasını dünyanın dört bir yanına duyurmak ve bu mücadelede destek ve yardım sağlamak konusunda devrimci görevlerini yapmakta olan sanatçılardır. Yürekten selamlıyorum. (alkışlar)

Yine aramızda bu gece bulunan kendi sanatlarımız düşünürlerimiz, yazarlarımız da aynı devrimci bilinç ve görev bilinci içinde Türkiye'deki anti faşist mücadelede, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde kendi alanlarında değerli katkılarda bulunan arkadaşlarımızdır. Onları da dostluk ve saygı ile selamlıyorum. (alkışlar)

Bu geceki gibi gösterilerin, toplantıların kısaca işaret etmeye çalıştığım önemi ve anlamı olmakla birlikte Şili halkıyla ve dünyada bağımsızlık, demokrasi mücadelesi veren diğer bütün halklarla dayanışmamızı aslı kendi ülkemizde faşizme ve emperyalizme karşı bağımsızlık, demokrasi mücadelesini vererek, yoğunlaştırarak da zafere ulaşacağı güne kadar azimle sürdürerek yerine getirebiliriz. (sosyalist Türkiye sloganları)

Bugün dünyada mücadele aynı düşmana karşı verilmektedir. Viet-Nam'da Angola'da, Şili'de Türkiye'de aynı düşmana karşı savaş verilmiştir ve verilmektedir. Yerli faşizmler ise emperyalizmin ortaklarıdır. Faşizm ve emperya-

lizm bir madalyonun dışı ve içe dönük iki yüzü gibidir. Tüm dünyada emperyalizm tek ve bütündür. Faşizm de tek ve bütündür. Faşizme ve emperyalizme karşı halkların, işçi sınıfının, emekçi kitlelerin verdiği mücadele de tek ve bütündür. (alkışlar)

Küba'da Viet-Nam'da, Angola'da emperyalizmin kapağı dışarı edildiği, tüm dünyada emperyalizmi gerilettiler, zayıflatıldı. Bu gerileme ve zayıflama, diğer ülkelerdeki, bu arada Şili ve Türkiye'deki mücadeleye de yardımcı oldu. Günümüzde toplumlar arası ilişkilerin yoğunlaşmasıyla, haberleşme araç ve şebekelerinin gelişmesiyle, dünyanın dört bir yamındaki her ülke diğerleri ile bir etki ve tepki alanına girmiş bulunmaktadır. Tıpkı suya atılan bir taşın yarattığı gibi, diğer genişleyen halklar gibi bir toplumda olup bitenler diğer ülkelere yayılmakta, onları etkisi altına almaktadır. İşte bu nedenle ki Şili halkıyla olan dayanışmamızı, bir yandan böyle toplantı ve gösterilerle, propaganda ve ajitasyonlarla kamu oyumuza, halk kitlelerimize anlatmaya tarutmaya çalışırken, diğer yandan da asd görevimizi unutmayacağımızı, yani emperyalizme ve faşizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelemizi azimle sonuna kadar zafere ulaşmaya kadar yüniteceğimizi belirtmek isterim.

Şili halkı emperyalizme ve faşizme karşı Şili işçi sınıfı partisinin önderliğinde yürüttüğü mücadelede yeni nitelikler taşıyan bir deneye girişmiştir. Bu girişine 1973 yılının Eylül ayının 11'inde hunharca set çekildi. Şili halkının yiğit mücadelesi yenilgiye uğrar gibi oldu. Öyle bir görünüm aldı, öyle bir görünüm aldı diyorum, çünkü bu mücadele devam ediyor. Daha yoğunlaşarak, daha güçlenerek, daha büyük bir adınla, daha büyük bir hız ve hıncı devam ediyor. (alkışlar)

Zafer kazanılınca eski hatalar düzeltilecek, eksiklikler tamamlanacaktır. Ama mücadelenin dayandığı temel ilkelere, doğruluğunu ve geçerliliğini koruyacaktır. Emperyalizme ve faşizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin yolu, sosyalizme giden mücadelenin yolu, dikensin bir gül bahçesinden geçmez. Tersine, bu yol çok engelbelidir, engellerle doludur. Zaman olur hareket, duraklayabilir, hatta gerilebilir. Hareketin durakladığı ve gerilediği halter tarihte görülmüştür. Ama her duraklama gerileme döneminden hareket, daha büyük bir birikim ve hırs kazanarak çıkar. Hiç kuşkuymuz yok ki, Şili'de de öyle olacaktır. Şili'de de hareket, gün geçtikçe daha büyük bir birikim, daha büyük bir hız ve güç kazanacaktır. Şili'de emperyalizmin ve faşizmin günleri sayılıdır. (alkışlar Şili'ye özgürlük sloganları)

Şili halkıyla dayanışmamızı dile getirmek üzere toplanmışınız bu geceler. Şili'nin yiğit başkanı Allende'nin anısını saygıyla anıyorum (alkışlar) Ve Şili'deki tüm siyasal tutuklulara, Luis Corvalan'a özgürlük diliyorum (alkışlar, Corvalan'a özgürlük sloganları) Dilemekten de öte talep ediyorum. (alkışlar, Şili'ye özgürlük sloganları)

Dünyada faşizme ve emperyalizme karşı mücadele veren tüm halklara özgürlük, faşizme ve emperyalizme ötek (alkışlar, faşizme geçit yok sloganları)

Yaşasın sosyalizm yolunda bağımsızlık ve demokrasi mücadelemiz (alkışlar, Sosyalist Türkiye sloganları)

MEYAN KÖKÜNÜ BİLİRMİSİNİZ, SAYIN SABANCI?

H.Mertoğlu

Büyük sermayenin bir tutumu son yıllarda iyice gelenekselleşti. Zora düşünce sola hücum etmek. Buna alıştı iyice. Sol şimdide dek Türkiye'de iktidar olmadığı gibi, karar merkezinde olmamıştır. Buna karşın işler ters gitti mi hep sol suçlanır.

Sakap Sabancı'nın, Sanayi Odaları Başkanlarının son toplantısından sonra yaptığı basın toplantısı bu genel eğilimden biraz farklıydı; çok değil. Bu kez solun dışında suçlanarlarda var, fakat açık değil.

İLGİNÇ BİR DENK DÜŞME

Sabancı Holding, Türkiye'de tarıma dayalı sanayi tipik örneği. Yatırım alanları genişleyip, hammaddesi ithale dayalı sanayie dönüşükçe şükayetler artmaktadır. Bu aşamada Sabancı'nın Türkiye Sanayi burjuvazisi adına söyledikleri ilginçtir. "Yeni Sanayi Stratejisi, tüketimin kısılıp tasarrufların arttırılması, gelişmiş batılı ülkelerin sanayi sektörüne sağlanan avantajların aynısıyla sağlanması". Sabancı bunları istemektedir. Ne eksik ne fazla.

Son aylarda uluslararası kuruluşların Türkiye için -şimdide dek söylediklerinin aksine- söyledikleri ile benzerlikler taşıyor bu açıklamalar. OECD'nin Eylül içinde hazırladığı bir çalışmada, Türkiye'de iç tüketimin kısılması gerektiği söylenmektedir. Türkiye'nin bu seviyede bir iç tüketimi devam ettirebilmesi için gerekli üretim seviyesini sağlayabilmesinin ancak ithalat ile mümkün olduğu, oysa Türkiye'nin içinde bulunduğu şartlarda ithalatı arttırmak değil kısmak zorunda olduğu çalışmada açıkça söylenmektedir. Bunun açık anlamı iç ve dış ticaret hacminin düşmesi demektir.

ALKART TÜKETİMİ ARTIRMAZ MI?

Tüketimin kısılması bugünkü koşullarda imkan dahilinde mi? Özel kesim ya da Sabancı buna öncülük edebilir mi? Görünen bunun imkansız olduğudur. Böylesine bir tutum, öncelikle Sabancı büyük sermayesinde büyük gedikler açacaktır. Sakap Sabancı'nın, söylediklerinin tam aksine bir yeni girişi mi olguyu doğrulamaktadır. Bu günlerde piyasada TL'sından daha değerli nesnelere var. Örneğin; ALKART. Ama Alkart uygulaması sadece dayanıklı tüketim mallarında geçerli. Bu tür mallarda Alkartlar TL'sından % 10 oranında daha değerli. Doğal olarak tüketici kitlesi, TL'sından daha değerli Alkartlarla dayanıklı tüketim mallarını almayı tercih edeceklerdir. Her halde Sabancı Holding yöneticileri Alkart uygulamasını tüketimi teşvik edici bir unsur olarak görmüyorlar. Türkçede bir öz deyiş var. "dinime dahleden bari müslüman olsa" derler. Tüketimin kısılmasını isteyenlere bakın.

Teşvik önlemleri konusunda söylenenler ise daha ilginç. Gelişmiş batılı ülkelerindeki teşvik önlemleri incelenirse bu ülkelerin, bu tür önlemler konusunda Türkiye'nin çok gerisinde kaldıkları görülecektir. Türkiye'de teşvikler konusunda deniz bitmiştir. Değil Batıdan Dünyanın hiç bir yerinden getirilebilecek örnek yoktur, bizdekilere bakıldığında.

YENİ KOŞULLARDA YENİ STRATEJİ

Vurgulanması gereken esas nokta, yeni sanayi stratejisine ilişkin. Bu konuya ilk kez 1975 yılı içinde DPT'nin uzmanları değindi. Sonra TUSİAD bu konudaki görüşlerini açıkladı. Şimdi sanayi odaları başkanları bu gereği dile getiriyorlar. En anlaşılabilir nokta bu. Geçmişte ülkede saptanmış bir sanayi stratejisi vardı ve buna uyuluyordu. Çıkan sonuç bu. Şimdi bunun değiştirilmesi isteniyor. Yazılı hiç bir ekonomik, siyasal belgede, Türkiye'de saptanmış sanayi stratejisinin tüketim sanayi olduğu yazılı değildir. Bu günkü ekonomik anarşinin ve tüketim sanayinin sorumlusu tümüyle bunu kendi başına yürütmüş olan sanayi burjuvazisidir.

1970 öncesinin 100 milyonu geçmeyen yatırımları yapabilen ve bu sermaye ölçeğinde ancak ve kaçınılmaz olarak tüketim sanayilerini kurabilen sanayi burjuvazisi günümüzde milyarlık yatırımlara girişebilecek seviyeye gelmiştir. Ama bu aşamada, pazar, teknoloji hammede ve yabancı sermaye gereği ortaya çıkmaktadır. Bu nedenlerle sanayi burjuvazisi yeni bir strateji istemektedir. Kısacası Türkiye sanayinin stratejisi, salt sanayi burjuvazisinin sermaye birikimine göre yönlendirilecektir. Bu nedenle Türkiye'nin daha çok yabancı sermayeye açılması kaçınılmazdır. Ve mantık odur ki; yabancı sermaye bu yeni stratejiye büyük bir ilgi ve uyum gösterecektir. Burada bir örnek olay anlatmak isteriz. Bu, Osmanlı İmparatorluğundan günümüze dek sürüp gelmiş bir genel doğrudur.

MEYAN KÖKÜNÜ BİLİRMİSİNİZ?

Son verilere göre Türkiye'deki yabancı sermaye yatırımları içindeki en büyük pay Alman sermayesindedir. ABD ikinci sırada yer alıyor. Alman sermayesinin yatırımlarının hemen tümü ise Marmara bölgesindedir. Biri hariç, Muş Meyan Kökü Ticaret ve Anonim Şirketi, Alman sermayesinin katılma payı % 26.7. Belki Doğudaki tek yabancı sermaye yatırımı da budur.

Meyan kökünden meyan balı üretilir. Meyan balı, tütün işlenmesinde, şekerleme sanayinde, bira ve benzeri içkilerin imalinde kullanılmaktadır. Meyan kökünü ilk kez sanayi bitkisi olarak işlenmesi 1854 yıllarında başlar, MacAndrews ve Forbes adlı İngiliz şirketi, 1854-1875 yılları arasında bu amaçla, Aydın-Nazilli-Söke-Kuşaklıda 4 fabrika açmıştır. Yörenin köylüleri, tarlalarındaki bu ayrık bitkiye para vererek toplayan bir şirkete ilk kez rastlamaktadırlar. Söz konusu dört fabrikanın, sadece makine donatım değeri o tarihlere 50.000 sterling değerindedir.*

İngiliz şirketi 1854 den 1900 yıllarına dek tam anlamıyla tekelleri durumunda oldu. Bu arada önce bir Ermeninin daha sonra Alman sermayesinin rekabeti ile karşılaşmış. Her iki sermaye gurubunu da tasfiye etmesini bildi. Yalnız Alman şirketinin tasfiyesi zor kullanılarak sağlandı. Almanların Aydın'da kurdukları fabrika bir gece basıldı iki depo bekçisi öldürüldü ve fabrika tamamen tahrip edildi. İngiliz Şirketi daha sonra Türkiye çapında araştırma yaptırdı. En verimli

kaynakları Doğu ve Güney Doğuda olduğu Liverpool'da hazırlanan bir rapora saptandı. İskenderun'da bir fabrika daha açan şirket, Urfa, Kilis dolaylarında geniş topraklar kiraladı.

1900'lerden sonra dünyadaki Alman ve ABD şirketlerinin rekabetine dayanmayan MacAndrews ve Forbes şirketi, önemini yitirerek kayboldu.

TARİHTEN DERS

Tam 75 yıl sonra Türkiye'de Marmara dışına çıkmamış olan Alman sermayesi Doğuya gitti. Meyan Kökünden Meyan balı üretmek için. Türkiye'nin son yıllardaki meyan balı ihracatı şöyle; 1971: 22.5, 1972: 29, 1973: 24.5, 1974: 32 milyon dolar. Tüme yakın kısmı Almanya'ya yapılan bir ihracattır.

İçinde bulunduğumuz ay içinde Türkiye'ye gelen Alman sanayicileri sadece kendi tekliflerini getirdiler. Kendilerine sunulan tekliflerle ilgilenmediler. Meyan köküne yatırım yapan Alman sermayesi Sanayi burjuvazisinin makina-alet projelerine yüz vermedi.

Osmanlı İmparatorluğu'ndan beri süren gelen tutumda bir değişiklik olmasüre. Onlar kendi istedikleri yere geldiler. Bu genel doğruya eklenecek fazla bir şey yok. Yeni strateji isteyen sanayi burjuvazisine bir ilave bilgi vermekle yetineceğiz.

Türkiye ile AET arasındaki ilişkileri düzenleyen Katma Protokol'un 17, 18 ve 19. maddelerine göre Türkiye, nasıl AET'ye karşı gümrüklerini belirli süre ve kademelerde indirmesi gerekiyorsa AET dışındaki ülkelere uyguladığı gümrüklerini de, belirli zaman ve belirli oranlarda yapacağı ayarlamalara, Ortak Pazar'ın üçüncü ülkelere uyguladığı Ortak Gümrük Tarifesi düzenine getirmesi gerekiyor. Bu uygulamanın ilk yılında önmüzdeki 1977 yılı. Kısaca 1 Ocak 1977'den itibaren AET'nin diğer ülkelere uyguladığı ithal vergilerini Türkiye'de uygulayacaktır. Bu durum karşısında Türkiye'nin AET dışındaki ülkelere yaptığı ithalattan aldığı vergiler pek çok ithal kaleminde düşecektir. Bu ülkelerin malları da Türkiye'ye daha ucuz girecektir. Türkiye'nin ne ithal ettiği ni her kez bilmekteyiz.

1977'den başlayarak daha ucuz bir pazar haline gelecek olan Türkiye için acaba nasıl bir yeni sanayi stratejisi istiyorsunuz sayın Sabancı?

Örtünmek değil, önemli olan gıyınmektir, Sayın Sabancı. Eğer bir Alkartınız varsa fırsatı kaçırmayın % 10 indirimle sizde, Yünsa ile gıyının.

* Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi, Orhan Kurmuş (s. 141-143) Bilim Yayınları, İstanbul, 1974 - Ekim.

AKIL HOCASINDAN DERS ALIYOR

Iran Tudeh Partisi Birinci Sekreteri İraç İskenderi İtalya'ya yaptığı bir gezi sırasında L'Unita gazetesine bir demec verdi.

Bu rejime karşı İran'ın demokrasisi getirebilmek için, İran işçi sınıfının Tudeh (Halk) Partisi, muhalefetteki tüm güçleri kapsayacak diktatörlüğe karşı geniş bir cephenin kurulmasını öneriyor. Tudeh Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri İraç İskenderi, İran'daki durumla ilgili görüşlerini L'Unita'da yayınlanan görüşmesinde şöyle açıkladı:

YARI-FAŞİST REJİM

"İran yönetimi yarı-faşist bir rejimdir. Tudeh'den başlamak üzere tüm demokratik güçlere, hatta rejimin politikasının şu ya da bu yönüne kişisel olarak karşı çıkanlara baskı uygulanmaktadır. Bu konuda önceden bilinen fakat üzerinde durulması gereken bazı olaylar vardır. İran, vatandaşların canları üzerinde karar verilebilen çok güçlü ve bunhar gizli polis örgütü SAVAK'ın elindedir. Uluslararası kuruluşların yaptıkları araştırmaya sonuçları İran'daki siyasal tutuklu sayısının yirmibeş kırbin arasında olduğunu göstermektedir. Son aylarda dünya kamuoyu Tahran'da ve diğer

YENİ ZAMANLAR: SOSYALİZMİN KURULUŞUNDASOSYALİST DENEYİN ULUSLARARASI NİTELİĞİ

Sovyetler Birliği'nde çeşitli dillerde yayınlanan Yeni Zamanlar dergisinin son sayısında yayınlanan bir yazıda Sovyet deneyinin geçerliliği ve uluslararası değeri üzerinde duruldu ve şöyle dendi: "SBKP yalnızca yapıcı, yani bizimkinden daha iyi bir sosyalizmi gerçekleştirmeye başaracaklardan gelen eleştirileri kabul hazır. Henüz kaçtı üstünde olan ve iktidat başka köşel, dönem ve durumlara bağlı proje ve programlara dayanarak Sovyet gerçeğini gözden düşürenlerden başlı değildir."

Yeni Zamanlar'da herhangi bir sosyalizm uygulamasını değerlendirebilmek için "devrimci, sınıfsal ve sosyalist" kriterlerden yararlanılması gereği vurgulanıldı.

Yazıya şöyle devam edildi: "Tek tek her ülkede sosyalizmin kuruluşunun özgül koşulları olduğu gibi, birbirinden tamamen farklı ve 15 sosyalist ülkenin gerçek deneyleriyle doğrulanan ortak yasaları da vardır."

"Sosyalizmin kuruluşu ile ilgili tartışmaların olması son derece normal ve kaçınılmazdır. Bir çok durumda, dostlarımızdan çeşitli eleştirel görüşlerin geldiği görülmüştür. Marksizm-Leninizmin kendisinin de eleştirel bir kurum olduğu gözönüne alınrsa bunda olağanüstü ve yapmacık hiçbir yan olmadığı görülür. Bize göre sosyalist deneyin eleştirilmesinde komünistlerin izlemesi gereken yol, bu deneyin öğrenilmesi ve onda şu ya da bu ülkenin koşullarına uygun olanın saptanması amacıyla derinlemesine incelenmesidir. Böylece ortak komünist amaçlara ulaşılmasında daha çok kazanım sağlanmış ve daha ileri gidilmiş olur. Her Sovyet vatandaşı, sosyalizm yoluna bizden sonra girenlerin bizden daha iyi bir yol benimsemesinden daha çok memnuniyet duyabilir. Bu yeni yol da bir eleştiri olacaktır. Fakat yapıcı ve yaratıcı bir eleştiridir."

Yeni Zamanlar yazısında sonra şöyle dedi:

"Dostlarımız arasında da sosyalist deneyi gerçek kazanımları, şu ya da bu ülkenin gerçek durumları ve özgül gelişim koşullarına uyum açısından değerlendiren değil, fakat daha önceden gerçekleştirilen ve varolan, başka koşullar, dönem ve durumlarda gerçekleştirilmesi düşünüleni karşılaştıran kişilerin tavır yanlıdır. Kanımızca bu yöntemi hiç kimse hoş görmeyecektir."

Yeni Zamanlar'ın yazısı şöyle sona erdi: "Sosyalist deneyin dostça değerlendirilmesi, sınıf düşmanından kalan düşmanca ve sahte kistasların safdışı edilmesi gerektirir. Görüşümüz odur ki, sosyalist deneyin dostça değerlendirilmesi devrimci, sınıfsal ve sosyalist kistasların kullanılmasıyla gerçekleştirilebilir."

kenlerdeki kitle katliamlarının haberiyle çalkalanmaktadır. Buna rağmen muhalifler hapisanelerde, sokaklarda, evlerde katledilmektedir.

"Son dört yıldır bu şekilde altıyüz kişi öldürülmüştür.

"Hapishanelerde tutuklulara, çoğu kez ölümleriyle sonuçlanan işkenceler uygulanmakta veya sahte "kaçma girişimleri" tezgahlanarak katledilmektedirler. Tudeh MK üyesi Parviz Hemktaç, müslüman din adamı Gaffari, aydınlar, yazarlar, sinemacılar böyle öldürüldü."

DİŞ POLİTİKA

İskenderi, bu baskıcı ve halka karşı politikanın, rejimin dış ilişkilerinde aldığı görünümü şöyle anlatı.

"Bu politika özellikle Amerikan, aynı zamanda da İngiliz ve Federal Almanya emperyalizmiyle sıkı bağların kurulması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Kissingen açığı şöyle: "İran en içten ve vefalı dostumuzdur. Bu yüzden kendisini destekliyoruz." Bu "vefa" ekonomik olarak kaynaklarımızın Amerikan ve genel olarak Batılı tekellerce yağmalanmasıyla ifadesini bulmaktadır. Petrol örneğini alalım. Şah, İran Ulusal Petrol Şirketi'nin varlığı ve etkinliğinden söz edip duruyor. Ne var ki bu etkinlik kağıt üzerinde kalmaktadır. Gerçekte ise, petrolümüzün çıkarılması ve fiyatlarını saptayan uluslararası bir konsorsiyumdur.

TUDEH: DİKTATÖR- LÜĞE KARŞI BİRLEŞİK CEPHE

Dış ticaret rejimi de gittikçe ilginç bir hal almaktadır. Önümüzdeki beş yıl içinde İran'la ABD arasındaki alışveriş hacmi elli milyar dolara çıkacaktır. Fakat bu alışveriş büyük ölçüde Amerika'dan silah ithalinden oluşacaktır. Bu ithal bedeli büyük ölçüde petrodollarla ödenecektir.

"Bu nokta rejimin ve onun yönelimlerinin en belirleyici ögesi. 1970'den 74'e dek İran'ın askeri bütçesi beş misli arttı ve Irak, Suudi Arabistan ve Bahreyn bütçeleri toplamının iki katına ulaştı. Yalnızca 1974'de ABD-İngiltere ve Federal Almanya'dan bir milyar dolar tutarında silah aldı. Bu rakam 1967-73 döneminin tüm askeri harcamalarını aşmaktadır. 1976 - 77 için 10 milyar dolarlık harcama beklenmektedir. Bu da tüm devlet bütçesinin % 35'ini oluşturmaktadır. 1980'e dek ise silah alımları 22 milyar dolara ulaşacaktır. Alınanların hepsi gelişmiş silahlar olduğundan Amerikalı uzmanların kullanılması gerektirmektedir. Şimdilik ülkede yirmi beşbin Amerikalı uzman vardır. Pek yakında bu sayının altmışbine çıkması beklenmektedir. Geçenlerde ABD'de yayınlanan bir dergide şöyle deniyordu: "Bu gidişle, İran'daki Amerikan azınlığın ermeni azınlığından sonra ikinci sıraya yerleşecektir."

BASRA KÖRFEZİNDEKİ TEHLİKE

"İran CENTO üyesidir ve ABD'ne iki tarafı bir askeri pakta bağlıdır. Bu durumda Şah Basra Körfezi ve Hind Okyanusu'nda kendisine birinci derecede önemli bir rol veriyor. Bu rol, İngilizlerin "Süveyş'in doğusundaki" çekilmesiyle ortaya çıkan "boşluğu doldurmak"tır. Şah kendi hegemonyası altında Körfez'e kıydış ülkelerden oluşan bir blok kurmaya çalışmaktadır. Bu proje simdi ki Arap ülkelerinin muhalefetiyle engellenmiş durumda. Öte yandan Şah Hint Okyanusu Devletleri blokunun kurucusu olduğunu da iddia ediyor. İran orduunun Demokratik Yemen sınırında yığılma yapması ve Dofar devrimcilerinin yenilgisinden sonra bile çekilmekte ısrar etmesi boşuna değildir. İran Şahı, silahlarını yönettiği "düşmanın" (burada da açığıca Yemen'i kast ederek) komünist "yüküklük" olduğunu söylemekle yetinmiyor. Rıza Pehlevi konuya doğrudan ilgili ülkelerin isteğine bakmaksızın "yüküklük" karşı askeri müdahale hakkının da olduğunu iddia ediyor. Bu açığıca Basra Körfezi'ndeki tüm devletler için açık bir tehdit oluşturmaktadır."

Bu savaşçı politikamız ülkedeki ekonomik durum üzerindeki yankıları ise şöyle değerlendirildi.

"Şah İran'ın sınıai gelişmesinin sık sık sözüyor. Belirli bir sanayileşmenin varlığı şu götürmez: fakat ABD tekelileri ile sıkı işbirliği içinde gerçekleştirilen bir sanayileşme söz konusudur. Başka bir deyimle, İran ekonomisinin ileri kapitalist ülkeler sistemiyle bir tür bütünleşmesi öngörülmektedir. Oyleyse Şah'ın izlediği bir ulusa bağımsızlık politikası değil, gittikçe artan bir bağımlılık politikasıdır. Ülkede temel endüstrilerin kurulması düşünülmekte, tüm maki-neler dışından alınarak en ufak bir yedek parça için dışarıya bağlanılmaktadır. Yabancı kapitalizmin İran'da kirarla da girici, trajik, aynı zamanda da güçlü bir sonucu birlikte getirmektedir: Bir zamanlar tarım ürünleri ihracatçı olan İran şimdi pirinç ve tahıl gibi maddeleri bile ithal etmek zorunda kalmaktadır. Enflasyon trmanışını sürdürüyor: Yılı başında yüzde 15.5 iken yıl sonuna dek yüzde 22'ye ulaşması bekleniyor. Ortalama işçi aylığı 40 - 80 dolar arasında değişmekte, buna karşılık ortalamalar bir konutun kirası 30 - 60 dolar, bir kilo et ise 2-3 dolar. Petrol irtimesine rağmen bütçede 2 milyarlık açık var. Bu da hükümetin dışından borç almayı sürdürmesini gerektiriyor. Emekçi kitlelerin çıkarları doğrultusunda kullanılması gereken büyük petrol zenginliğini ısraf eden bu yönetim ulusal değil, tersine ulusa karşıdır."

TUDEH PARTİSİ

İskenderi, bu durumda ilerici güçlerin hedefleri üzerinde sınırları belirtti:

"Halktaki hoşnutsuzluk oldukça yaygın bir durum almıştır. Yalnızca Mayıs ayında 36 bin işçinin katıldığı yirmi kadar önemli grev olmuştur. Fakat muhalefetteki güçler bölünmüş durumdadır: Hemen her gün farklı grupların kuruluşuna tanık oluyoruz. Tabii ki böyle sine bö bölünme rejim ve SAVAK tarafından yöreklendirilmektedir. Bunun için son iki yılda etki ve saygınlığı sürrekli artan Tudeh Partisi diktatörlüğe karşı birleşik cepheyi slogan ediniştir."

Birlik çağrımız tüm demokratik muhalefet güçlerini kapsamaktadır. Bizim katılmadığımız maceracı mücadele yöntemlerini benimseyen güçler de herşeye rağmen bu çağrıya dahilidir. Bu kolay bir görev değildir. Karşımızda birço önemli engel durmaktadır. Bu, ulusal görevimizi boşlamak anlamına gelmez. Yalnızca geniş bir eylem birliği, halktaki hoşnutsuzluğu kanalizasyon edip diktatörlüğün yıkılışını hazırlayabilir.

VIETNAM EMEKÇİ PARTİSİ: "KAPİTALİST GELİŞME AŞAMASI ATLANARAK BÜYÜK SOSYALİST ÜRETİME GEÇİLECEKTİR"

geçeksizin küçük üretimden büyük sosyalist üretime ulaşmasıdır. Bu ilerlemeki belirleyici olgu ise, modem bir ekonomik strüktürün yaratılmasıdır. Böyle bir strüktürün yaratılması için izlenecek yol, öncelikle ve akılcı bir biçimde, ağır sanayi geliştirilmesidir. Ağır sanayi ise, tarım ve hafif sanayinin gelişmesi temeline dayanarak gelişecektir."

GÜÇLÜKLER VE AMAÇLAR

Raporla Vietnam ekonomisinin bugün karşı karşıya olduğu sorunlar üzerinde de duruldu. Bu sorunlar arasında, ekonominin madde ve teknik temellerinin henüz zayıf olması, ağır sanayinin ulusal ekonominin sağlam dayanağı olamaması, üretici güçlerin dağılım ve kullanımının istenen biçimde olmaması sayıldı. Ülke ekonomisinin karşısındaki bu güçlüklerin temel nedeninin, savaş sırasında yıkılmış bulunan küçük üretimin geri düzeyi ve fazla ürünün düşüklüğü olduğu belirtildi.

Merkez Komitesi raporunda yer alan 1976-80 gelişme planında, ülkenin ilerlemesi için saptanan doğrultunun yolu ve araçları ortaya kondu. Plan tasasında, halkın maddi ve manevi yaşam düzeyinin yükseltilmesinin amaçlandığı bildirildi. Bu amaca ulaşmak için bütün sektörlerde ve tarımda yönetim çalışmasının yeniden örgütlenmesi, yeni toprakların açılmasıyla bir atılım yapmanın zorunluluğu, tarımda bilimsel ve teknik devrimin sonuçlarının uygulanması ve sulama sisteminin geliştirilmesi üzerinde duruldu.

ÖZEL EKONOMİNİN DÖNÜŞÜMÜ

Diğer yandan da hafif sanayinin ana tüketim ihtiyaçlarına hızla karşılık vermesi gerektiği belirtildi. Ağır sanayinin ise tarımın gereklerine eskisinden daha iyi uyması üzerinde duruldu. Öte yandan "ağır sanayi içinde yönetici role sahip olan" makine sanayinin ise, bu beş yılın sonunda basit ve karmaşık iş araçlarını sağlayacak güce erişmesinin zorunlu olduğu bildiriliyor.

Ekonomiyi sektör sektör inceleyen raporda güney bölgesinde de özel ekonominin dönüşümü sorunları üzerinde duruldu. Bu bölüme, feodal toprak mülkiyetinin ortadan kaldırılması, kompartörlerin mülklerinin kamulaştırılması, devlet-özel karma işletmelerin oluşturulması, tarımın kooperatifleştirilmesi görevleri belirtildi.

YENİ AŞAMA

Ülkedeki ekonomik ve siyasal çalışmanın bilançosu verildikten sonra V.E.P raporunda ülkenin yöneldiği aşama üzerinde ayrıntılı biçimde duruldu. Bu konuda şöyle dendi: "Vietnam devrimi, tüm yurdun bağımsız, birleşik olduğu ve tek bir stratejik hedefe yönelmiş yeni bir aşamaya girmektedir. Bu stratejik görev sosyalist dönüşümün gerçekleştirilmesi ve sosyalizmin kurulmasıdır. İzlenecek yolun başlıca karakteristiği, ülkenin, kapitalist gelişme aşamasından

PARTİ, DEVLET VE HALK

Merkez Komitesi raporunda daha sonra Parti, devlet ve halk arasındaki ilişkilere değinilerek şöyle devam edildi: "Devletimiz proletarya diktatörlüğü devleti, halkın devleti, halk için ve halk tarafından devlettir. Kuruluşu ve dönüşümü başarabilmek için, devletin etkinliğini her türlü bakış açısından ve özellikle ekonomik yönetimin örgütlenmesi açısından artırmak zorunludur." Raporla daha sonra devletin parti tarafından yönetildiği üzerinde duruldu.

CEZAYİR ULUSAL GENÇLİK BİRLİĞİ: "BÖLGEDEKİ VE ÜLKEDEKİ GERİCİ GÜÇLER, SOSYALİST YÖNELİMİN ÖNÜNE GÜÇLÜKLER ÇIKARMAYA ÇALIŞIYOR"

Cezayir'deki yeni Anayasa tasarısı üzerinde ülke çapında yürütülen tartışma kampanyası gelişirken ülkedeki Genel İşçi Sendikası ve Cezayir Ulusal Gençlik Birliği, yayınladıkları bildirilerde, "karşı devrimci güçlerin her türlü girişimine karşı emekçilerin topyekün seferberliği" için çağrıda bulundular. Önceki hafta toplanan bir ulusal konferansa sunulan Anayasa tasarısı 19 Kasım'da halkoyuna sunuluyor.

Ülke çapında sürdürülen tartışma kampanyası sırasında, Cezayir'in devrimci kazanımlarının sürekli kılınması ve geliştirilmesini desteklemek üzere kitle hareketleri düzenlendi. Ülkede yoğun bir siyasal kampanyanın yürürlükte olduğu dönem içinde, devrimci güçlerin örgütleri siyasal tutumlarını açık olarak belirlediler.

Bu arada Cezayir Ulusal Gençlik Birliği sekreteryası da tüm gençlik yığınlarına çağrıda bulundu. Çağrıda, gençliğin mücahidlerle, emekçi ve köylülerle ortak safalarını güçlendirmesi istendi. CUGB'nin çağrısında, gençliğin, "devrimci kazanımların emperyalizm, bölgesel ve iç gericilik tarafından tehdit edildiğinin bilincinde olduğu" özellikle belirtildi. Tüm gençliğe yöneltilen çağrıda daha sonra şöyle dendi: "Emperyalizm, bölgesel ve iç gericilik, ulusal bağımsızlığımızı ve ülkemizin batı sınırlarında toprak bütünlüğümüzü tehlikeye sokmak; ülkenin ve halk kitlelerinin önüne ekonomik ve toplumsal güçlükler çıkarmak; böylece bu sorunlar yüzünden ülkenin sosyalist yöneliminin, ulusal sözleşme belgesinin ve bu belgenin uygulanmasına kararlı olanların çıkmazı girmesini sağlamak amacıyla çabalarını birleştirme çabasındadırlar."

Öte yandan Cezayir devlet başkanı Huari Bumedyen ile Cezayir Genel İşçi Sendikası ulusal sekreteryası üyeleri arasında önemli görüşmeler yapıldı. Görüşmelerden sonra CGİS yöneticileri görüşmelerini açıkladılar. Yapılan açıklamada "devrimci sürekliliğin somutlanması ve karşı devrimci unsurların her türlü girişimine yolların tıkanması için emekçilerin topyekün seferberliği zorunluluğunu" yeniden vurguladıkları belirtildi.

Cezayir anayasasının devrimci sürecin gerekleri açısından tutarlı bir belge olarak sonuçlanması ve hayata geçirilmesi, ülkedeki antiemperyalist güçlerin yeni bir başarısı olacak.

PATRICIO CASTILLO'NUN İSTANBUL'DAKİ GECEDE TOPLULUK ADINA OKUDUĞU NESAJ

SEVGİLİ DOSTLAR, SEVGİLİ YOLDAŞLAR (Alkışlar)

BU ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA GECE-SİNDE BİZİMLE BİRLİKTE OLDUĞUNUZ İÇİN SAĞOLUN (Alkışlar). ÜLKEMİZ HALKININ ELÇİLERİ OLARAK, BURADA BULUNABİLMEMİZİ HALKIMIZA BORÇLUYUZ. KÜLTÜRÜMÜZ VE KAVGAMIZIN TEMSİLCİLERİ OLARAK SİZE ŞİLİ HALKI ADINA TEŞEKKÜR EDİYORUZ (Alkışlar). ŞİLİ'DE KAVGA ŞU ANDA DA ÇOK GÜÇ KOŞULLAR ALTINDA SÜRÜYOR. BU NEDENLE KAVGAMIZLA OLAN DAYANIŞMAYA KATILMANIZ, VE YARDIMLARINIZ ÇOK ÖNEMLİ BİZİM İÇİN. İNAN CINIZA GÜVENİYORUZ VE İNANIN BEKLENENDEN ÇOK ÖNCE KAZANACAĞIZ BU KAVGAYI.

VENCEREMOS!

(Alkışlar ve "Şili'ye Özgürlük" Sloganları)

"Vendremos de nuevo!" dedi Patricio Castillo, sa-kin, kararlı. "Vendremos de nuevo!" diye tekrarladı Isabel Parra, "Vendremos de nuevo!" dedi Angel. "Vendremos de nuevo!" dedi üçü birden, yepyeni bir şarkıyı oracıka besteler gibi. And dağlarının etkilerinden geldikleri gur sesi İzmir'de ve İstanbul'da on- lan bağrına basan Anadolu insanının candan ilgisi ve secaklığı ile yoğurarak hemen oracıka. Esenboğa'nın taşan bağlanmış pistleri üzerinde yeni bir türkü gibi. Gülen, umut dolu, güvenli bakışlarla. Kulaklan- da hiç bilmedikleri bir dilde onbinlerin coşkuya hay- kırıldığı Şili türküleri, kendi türkülerini böylesine can- dan söyleyebilen onbinlerce insanın yürekten, coşku- lu dayanışması. Onbinlerin haykırdığı "Venceremos", "El Pueblo Unido Jamas Sera Vencido", "Neruda", "Allende", "Corvalan"...

14 KASIM UNUTULMAYACAK

Uçaktan iner inmez, 5 dakika bile dinlenmeden İzmir'de sahneye çıkış. Ertesi gün tıklım tıklım bir Sergi Sarayında duyulan büyük heyecan. "Türkiye İşçi Partisi'nin düzenlediği bu dayanışma geceleri biz- im için proletaryaya enternasyonalizminin en somut, en canlı göstergesi oldu. Bu heyecanı hiç unutmaya- cağız. Gittiğimiz her yerde, ve yarı mutlaka Şili'de, kendi halkımıza Türkiye insanının bu kardeşçe yakı- nlığını, bu sarsılmak dayanışmasını anlatacağız. Unu- tulmaz bir yeri olacak 14 Kasım 1976'nın..."

"Biz de TIP'in, onun da ötesinde tüm Türkiye hal- kının kültür ve sanat elçileri olacağız" diye ekiyor, Şili'li dostlarımız. "Çağrınız bize ulaştığında durak- samadık değil, itiraf etmeliyiz bunu. Türkiye'deki anti-demokratik ve faşist baskılan duyuyor, okuyor- duk. Ustelik TIP hakkında bize olumsuz yönde bilgi

SANTIAGO'DAN ANKARA'YA DOSTLUK VE DAYANIŞMA

verenler de çıktı. Ama kararımızı verdik, uluslararası işçi sınıfı hareketinin evrensel sesi Nazım Hikmet'in ülkesinden bize uzanan bu dost eli boş geri çevirme- meliyiz" dedik. Söylenlere kulak vermeyerek ne denli olumlu bir iş yaptığımız Türkiye'de geçirdiği- miz günler bize gösterdi. Bu sevinci nasıl dile getire- bilirdik, bilemiyoruz."

KİM KAPATİYOR AFİŞLERİ?

Pinochet'nin Şili'sindekinden pek farklı olmayan yasadı, antidemokratik bir kararla Esenboğa'dan yurtdışı edilen bu üç yiğit yürek, işte böyle duyuyor, böyle düşünüyordu. Yeşilköy'e ayak basar basmaz gördükleri sıcak karşılama, Paris'ten hareketlerinden önce kafalarına sokulmak istenen kuşkanlar gidenne- ye yetip de artmıştı bile. İzmir uçağının kalkış saati- ni beklemek üzere Bakırköy'de yapılan küçük bir ge- zintide sokaklarda kendi afişlerini görünce çok duy- gulanıyorlar, fakat kendi portrelerini kapatan başka afişleri görünce de anlamlı anlamlı onlan gezdirenle- rin yüzüne bakıyorlardı: Yoksa Pinochet'nin adamları buraya dek gelmiş de onları Türkiye halkına seslene- n afişlerini örtme çabalarına mı girişmişti? Hayır, hayır, İzmir'de, İstanbul'da tüm sokaklar Parra'lann, Castil- lo'nun "Venceremos" diye gürleyen afişleriyle do- nanmıştı. Başkent Ankara'nın görmedikleri caddeleri de tüm engellemelere karşın Şili halkıyla dayanışma içindeydi.

GÖNÜLLER BİR, MÜCADELELER BİR

Santiago'dan Esenboğa'ya... Dünya ne kadar da bü- yük. Isabel, Angel ve Patricio tek sözcük olsun Türkçe bilmiyorlar. Ama TIP korusu ile "Venceremos" u öyle bir uyum içinde söylüyorlar ki yalnızca müzik değil orada ortak olan. "Bunu Avruya'daki konserlerimizde giyeceğim ve bunu bana TIP İzmir Örgütü verdi diye- ceğim!" diyor Isabel, valizine yerleştirdiği bir yerel giysiyi göstererek. En çok duygulandıktan bir başka olgu da her gittikleri yerde işçilerin kendilerine çiçek venmeleri oldu. Carlton Oteli'nde, Galata Kulesi'nde vb. "Gittiğimiz her yerde bu sevgi gösterisine tank olduk. Sokakta yolumuzu çevirip içinde Allende, Ner- ruda, Corvalan gibi adlar geçen sözler söylüyorlar, an- lamıyorduk, ama duyuyorduk."

"Behice Boran'ın ilk, İstanbul gecemizde tanışık, diyor Isabel, yaşamını ve kavgasını öğrenince inan- mın mücadele azmimiz arttı, bilincimiz bilindi." Spor ve Sergi Sarayı'ndaki gecenin sonrasında Isabel şöyle de- vam ediyordu: "Gerek bu gecenin düzenlenmesinde gerek zamanımızın en iyi bir biçimde geçmesinde TIP çok üstün bir örgütleme ve disiplin örneği verdi."

SIYASAL BİLİNÇ GÖSTERGESİ

Patricio, üzeri kapatılan sayısız Şili afişlerinden biri önünde şöyle diyordu: "Bu gecelerin en geniş bir biçimde duyurulması için TIP'in gösterdiği çabayı, Şili halkı ile dayanışmanın en somut bir göstergesi olarak kabul ediyoruz. Bu çabaların bazan polisçe bazan de ne yazık ki başka unsurlara engellendiğini gördük. İzmir'de ve İstanbul'da birçok afiş kapatılmış. Ancak bu tür engellemeler bizi şaşırtmadı. "İleri- ci" olduğuna söyleyen bir kesimden gelmesi ise ger- çekten üzücü. Bütün bunlar, işçi sınıfı hareketince ve antifaşistlerce elbette gerektiği gibi değerlendirilecek- lerdir."

Ve Patricio devam ediyor, coşkulu, inançlı: "Tür- kiye halkı, tıpkı benim halkım gibi, Şili halkı gibi, çok canlı ve sıcak. Ayrıca siyasal bilinç düzeyi çok yüksek. İzmir'de, İstanbul'da binlerce insan, saatlere, kendilerine tümü ile yabancısı bir müziği coşku içinde dinlemesini bildi, bu şaşılacak bir siyasal bilinç gös- tergesi oldu bizim için."

HALKIN SANATÇILARI BİR ARADA

Isabel ve Angel Parra ile Patricio Castillo yalnızca dayanışma gecelerine katılmakla kalmazlardı. Burada buldukları süre içinde Türkiye halkını, ülkemiz in- sanını, onun bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm kav- gasına katılan sanatçılardan bazıları da tanıma ola- nağını buldular. Program gereği düzenlenen bir akşam yemeği bu anlamda bir tanışma toplantısı oldu. Gen- co Erkal Nazım'dan şiirler okurken Angel Parra Rah- mi'ye neden sayılı eşlik etmediğini sordu. Ve iki sa- natçıya birlikte çalışmalarını önerdi. Sonra hep bir arada, Şili'li üç sanatçı da dahil halay çektiler. Patricio Rahmi'nin sazı ile Şili halk türkülerini çalmaya başla- yacak Genco "Artık Şili müziginin aletlerinden biri de sazdır, değil mi?" dedi. Patricio ise bunu "enters- nasyonalizmin bir ifadesi" olarak kabul ediyordu. Dostlar Tiyatrosu'nun dostça ilgisini da unutamıyor- du Şili'li dostlarımız.

TEKRAR GELECEĞİZ

"Plaklarını dindediğimiz Ruhi Su ile mutlaka ta- nışmak istiyoruz" diyordu Isabel, "Sesi ve söyleyiş biçimi ile bizi gerçekten büyüledi." Bu tanışmayı sağ- layacak toplantı da Ankara'da düzenlenmişti. Karınca Sineması'ndan çıkılacak, Ruhi Su ile ilgili saz ca- lanacak, Türkiye ve Şili halklarının türkülerini en kusur- siz dillerde kaynaşacak.

Ne var ki faşizm korkmuştu bir kez daha. Ürküş- tü sanattan, sanatçıdan. Sesini, sazını, halkının bağımsızlık ve demokrasi kavgasına adanmış Isabel'den, An- gel'den, Patricio'dan Onlan sınırdsı etmek gibi yasa- dı bir karar aldı, faşistçe uyguladı. "Zavallı bir Çare!"

Polislerin gözetiminde geçen 4 saatın sonunda Lufthansa'nın 323 sefer sayılı uçağına bindirilen An- gel, Isabel ve Patricio, Türkiye'den işte bu izlenimlerle, güven ve umut dolu olarak ayrıldılar. Umutlan şü üç sözcüğe somutlaştı: "Vendemos de nuevo!". "Tekrar Geleceğiz!"

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİNİN "ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA GECELERİ"NDEN İKİNCİSİ İSTANBUL'DA YAPILDI. İSTANBUL'DAKİ GECEYE KATILAN TÜRKİYE'Lİ SANATÇILAR, ŞİLİ HALKININ MÜCADELESİNİ VURGULAYAN, ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA İÇİNDE OLDUKLARINI BELİRTEN KONUŞMALAR YAPTI. İSTANBUL'DAKİ GECEYE KATILAN SANATÇILARIN OKUDUKLARI MESAJLARDAN BÖLÜMLERİ, OKURLARIMIZA AKTARIYORUZ.

AZİZ NESİN:

Şili halkıyla dayanışma gecesine gelenler, hepini ziyayı ile sevgi ile, candan yürekle selamlarım. Bir bakıma çok küçük, bir bakıma çok büyük olan bu yüzünüzün neresine giderek gidelim, Türkiye de hayırları, Türkiye'yi bilenlerin hemen hepsi üç ad hatırlarlar: Nasrettin Hoca, Mustafa Kemal Atatürk ve Nazım Hikmet.

Bir bakıma çok küçük, bir bakıma çok büyük olan bu yüzünüzün neresine giderek gidelim. Şili deyin ve Luis Corvalan'ı... Pablo Neruda ile üç kez buluştum. İzinizle bunları anlatmak isterim...

1965 yılında Berlin'de Dünya Antifaşist yazarlar toplantısı vardı. Ben de Türkiye temsilisi olarak bu toplantıya çağrılı idim. Aynı otele kalıyorduk Neruda ve Asturias'la... Neruda ile tanışma kitaplarını bastığımız söyledim. İlk kez kitabı çıkan genç bir şair gibi çoklandım...

Weimar'da ikinci kez buluştuk Neruda ile. Goethe ve Schiller tiyatrosunda antifaşist bir toplantı vardı. Benden önce dört konuşmacı vardı. Bunları dinlemek üzere içeri girdim. İlk konuşan bir İspanyol şair idi; çok ateşli. Franco faşizmine karşı ateş püskürdü.

Ondan sonra Portekizli bir yazar Salazar faşizmine ateş püskürdü. Ben kendi kendime bundan aşağı kalmak istemedim doğrusu...

Konuşmam çok alkışlandı. Bitikten sonra salona değil, geniş fuayeye girdim. Oradaki yazarlar çevremi kuşattılar. Bunların arasında Asturias ve Neruda da vardı. Neruda bana sordu: Siz Türkiye'ye dönmeyecek misiniz? Döneceğinizi söyledim. Neruda "Bu konuşmadıktan sonra nasıl dönebileceksiniz?" dedi. Ben de İspanyol ve Portekizli şairlerin nasıl döneceklerini sordum. Neruda şu cevabı verdi: Onlar dönmeyecekler ki Paris'de yaşıyorlar. Kısa bir şaşkınlıktan sonra "Ben dönerim. Türkiye'de demokrasi var" dedim. O zaman Neruda "Şimdi anlamdın senin neden mizah sayıldığını" dedi.

Merak edenler için söyleyeyim, o konuşmamdan dolayı Türkiye'ye dönünce mahkemeye verildim ve beraat ettim...

Faşizm, her zaman her yerde olduğu gibi sanatçıya kendine düşman saymıştır. Faşizm, sanatın sesini soluğunu kanla ateşle boğmak ister. Bu yüzden ülkenin öz çocukları olan sanatçıların parmaklarını ezer, şairinin soluğunu keser, yazarının kalemini kırar, ressamının canını alır, sinemacısının ışığını söndürür, tiyatrosununun dnyasını karartır. Ama sanat, bu koşullarda bile, bütün dallarda faşist baskıya karşı savaşımını sürdürür. Yine de halkını bilincinde iken görevini sürdürür. İşte bize göre dünyanın bir ucu olan Şili'nin sanatçı çocukları, Şili'ye göre dünyanın bir ucu olan Türkiye'de bu gece faşizme karşı savaşımını, halklarına olan görevlerini sürdürüyorlar. VE şu anda Haydarpaşa limanında 25 tonluk bir gemi duruyor. Bu geminin adı, Salvador Allende.

Allende canını hiçe sayarak, bilincle ölüme seçerek dünyaya büyük bir ders vermiştir. Dünya halkları bu deri almışsa Allende boşuna ölmüştür. Allende yaşayacaktır. Üzerinde yaşadığımız bu büyük dünya sanki avuçlarımızın içindedir gibi küçülmüştür. Artık dünyanın atardamarları nabızlarımızda vuruyor. Dünya halklarının ve dünyanın bütün işçi sınıfının sevinci de üzünce de yüreklerimizde çarpıyor. Dünyanın halktan yana bütün insanları bir gövde olmuşlar. Bunun için Vietnam halkının utkusuna hep birlikte seviniyoruz. Bunun için Angola halkının sevincine katılıyoruz. Şili halkının acısını da hep birlikte içimizde duyuyoruz. İşçi sınıfının bu dünya birliği, sanata kanla, ateşle boğmak isteyenleri tarihin yargısı ile yok edecektir. Sanat, düşmanları dost eder, sınıfları pekiştirir. Sanat, uzakları yakın eder. Sanat dünyanın bir ucuındaki Şili ile dünyanın öbür ucuındaki Tür-

TÜRKİYE'Lİ SANATÇILAR ŞİLİ HALKIYLA OMUZ OMUZA

ONAT KUTLAR:

Pinochet ve öbür köpekler, Tarih ve devrim suçlusu yakaladı sizi. Hitler ve Franco gibi. Yalanlar söyleyebilirsiniz. Büyük Amerikan ve Avrupa tröstlerinin basını ile beynini yıkayabilirsiniz hakların. Tedhiçlikten ve terörden söz açabilirsiniz hiç utanmadan. Tanıkları yok edebilirsiniz. Kapatabilirsiniz sınırları, zindanların karanlık kapılarını. Gazeteleri kapayabilir, demokratik örgütleri yeralına itebilirsiniz. Mutla haberler ulaşabilirsiniz ülkeden. Kan yoksulluk ve acı içindeki ülkenizden. Ve hatta günün birinde ellerinizi zamanın akarsuyunda yıkayp, ülkesini uçurumlardan kurtarmış bir eski kahraman edasıyla, bakr tekellerinden birinin genel danışmanlığı köşküne çekilebilirsiniz. Anılarınızı yazmak üzere. "Biz büyük Şili'yi kurmak için..." diyerek. Ama yağma gün, suçlusu yakalandınız. Yüzünüzün gözü sinema olup biten herşeyi gördü. Şili sinematekni Neruda'nın evi gibi tarumar ettiniz. Adamın Şili Toprak filminin yıldızı yiğit Karmen Bueno'yu öldürdünüz. Ama Georges Miller'in kamerası, cinayetlerinizi olduğu gibi gördü. Sokaklarda, gençleri, Şili'nin gözbebeklerini enselerine birer kursun akarak öldürürken, çekti filmimizi. Onun tanıklığını ölemek için kudurmuş köpekler gibi saldırdınız üüne, filmini çekerken kurşunladınız ve öldürdünüz... illeri'.

Ama boşuna. O film kurtuldu. Ve tarihini, yüzünüzün tüm devrimcilerinin ellerindedir. Öbür filmlerle birlikte. Şili'nin din, bugün gerçek yüzünü gösteren sayısız belge ile birlikte. Yiğit meslektaşımız Diemo Kahn işkencelerde kayboldu. Ama, tanıklığı duyuyor. Elimizde. Bu kez Franco gibi rahat düşünemez ölemeyeceksiniz. Yatsın mumunu bekleyin. Şili halkını, Şili işçi sınıfının geleceği günü bekleyin. Bu belgeler, bu filmler, bu tanıklıklarla boğacağız sizi.

Çünkü suçlusu yakalandınız. Şili'nin özgürlüğü uğrunda ölen yiğit sinemacıların önünde saygı ile eğiliyoruz.

Kahrolsun Pinochet ve öbür köpekler! Yaşasın yeryüzü işçi sınıflarının, yeryüzü devrimcilerinin dayanışması!

Yaşasın Şili'de ve Türkiye'de sosyalizm için mücadele verenler!

ADALET AĞAOĞLU:

Hepinize saygılar. Kapitalistler, sözüm ona çok sevdikleri o cennet yurdu tıpkı ülkemizde, tıpkı emperyalizme ve faşizme karşı direnen bütün halkların ülkelerinde olduğu gibi kana ve karaya bulamaktan pek hoşlanırlar. Şili'de de böyle oldu bu.

1973 Eylülünün 11'inde Şili devrimcilerinin bir bölümünü de Santiago stadyumuna kapattılar. Faşistlere özgü bir tutum. Şili halk birliğinden 5 bin kişi orada, o stadyuma demokrasi katilleri, Allende katilleri ve Neruda katilleri tarafından işkenceye uğratıldılar, öldürüldüler. Ama Şili Halk Birliği'nin daha 40 yıl öncelerden bilenecek, güçlenecek gelen sesi susmadı.

5 bin ağız işkence ölüm çığlıkları yerine söylemeye en iyi bildikleri şairleri, çağırma en iyi bildikleri ezgiyi haykırdılar. Şili halkının öz benliğinden kaynaklanıp Violetta Parra'dan geçerek onun çocukları Yeni Şili Şarkıları Hareketinin öncüleri Angel ve Isabel Parra ile çağdaşlaşan, aynı hareket katılan Castillo, Hector Padez gibi ve daha başka sanatçılarla da zenginleşen sesi, özgürlük savaşını sürdürmek için tükenmez bir güç kaynağı oldu. Orada, o stadyumda adını anarak "Venceremos!" demeden edemediğimiz Victor Jara, şair sesini Neruda'nın sesine, halkın sesine bir kez daha ve en yüksek tonda ekledi.

O kana bulanmış stadyumda, öldürülmeden pek az önce, şöyle haykırdığını biliyoruz: 5 bin kişiyyz burada, / kentin bu küçük köşesinde 5 bin kişi / kimbilir kaç ederiz / kentlerde ve tüm ülkede.

Jara'nın bilerek sorduğu bu sorunun yanıtı şimdiki çok açık. Şili halkı, cuntanın baskısı altında kampa, emperyalizme ve faşizme karşı özgürlük kavgasını sürdürüyor. Jara'nın o stadyumdan sağ çıkabilmiş devrimci kardeşleri şimdi burada bizim aramızda. Din de başka ülkelerde idiler. Öteki ülkelerde de emperyalizme ve faşizme karşı direnen halk, bu direnmenin içinde yer alan sanatçılar, onlarla yan yana oldular. Direncinin sesini çoğaltıp baskı altında bir halka, Şili halkına duyurmak için. Daha büyük bir direnme verebilmek için. Emperyalizmin maşası cuntaya bu halkın yalnız olmadığını duyurmak için. Jara'nın sorduğu sorunun yanıtı biraz da burada işte. Burada, bizlerin de onlarla yanyana olduğumuz bu yerde. Şimdi burada, Türkiye'de, bir kentin köşesindeki bu yerde de yeni ve yeniden bir 5 bin kişiyyz. Bu birlikteliği bizler de gereğince değerlendirelim, sesimizi biraz daha çoğaltalım ve Victor Jara'nın sesine ekleyip şöyle bağuralım: Kimbilir kaç ederiz / Şili'de ve tüm Dünya'da / yalnız burada şu çatının altında yaratın, üreten, fabrikalar işleten 10 bin el varken.

Bir sanat eleştirimi, yaşam ne denli değişirse sanat da o denli değişir diyar. Elbet, sanat değişikliği oranda yaşam da. Bizde bu sözü doğrulayan Nazım Hikmet, Pablo Neruda gibi dünya halklarının özgürlük direnci sesi olmuş daha nice sanatçınının, yazarın anısı önünde saygı ile eğilirim. Onların sesini bugün de yavaşatan, sürdüren, çoğaltan tüm hakları ve o halklara bak kuran, kurabilen bütün sanatçıların yürekten selamlarım. Kendi ülkesinde tutak edilmiş halkı için sarsılmaz, örnek bir örgütücü mücadelsi veren Parra-llada Castillo kardeşlerime elimi sevgi ile uzatırım. Bizleri bu çağdaş ve çağınm bilincindeki sanatçılara bir arada getirerek, her zaman, her yerde, her devrimci alanda gerçekleştirebilecek bir dayanışmanın inancından doğan güzelliği sevincini hepimize bir kez daha yaşatan, buradan onurlu Şili halkına, emperyalizme, faşizme karşı direnen dünyanın bütün halklarına "gelecek mutlak aızıdır!" demek olanagını veren Türkiye İşçi Partisi'ne, onun sayın yöneticilerine teşekkür ederim.

Ornurlu Şili halkı sizinleym; ve sizler, izinlizle, sizinleymiz.

TAN ORAL

Hepinize saygı ile selamlarım.

Şili'de Halk Birliği'nin iktidarına, emperyalizmin oyunu ile kanla ve ateşle ara verildiği gün, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de demokrasiyenin yana olanlar olayı tepki ile karşıladılar.

Dünya gerçekten küçülüyordu. Dünyanın bir ucuında insan haklarına karşı girilen bir saldırıyı, dünyanın öbür ucundaki insanlar yüreklerinde duyuyorlardı. Dünya gerçekten küçülüyor, ama o oranda da halkların birliği, dayanışması büyüyor.

Uluslararası sermayenin ve onun baka kuvvete dahil faşist totalitar kafası, ülkelerle kanlı elini uzattığı zaman artık yerel direnişler kadar, dünya halklarının güçlü direnişleriyle de karşılaşılıyor. Bu büyük halk mahalefetineğin güçlü sesitle de karşılaşılıyor. Ve onlar her zaman sestem irkmişlerdir. Ve onlar her zaman ilk iş olarak, sesleri kışması çalışmışlardır. Yalnız kendi seslerinin duyulmasını isterler. İşte o yüzden, Victor Jara'nın sesine dayanmışlardır. Şili halkıyla dayanışmanın çok güzel bir örneği olan bu gecede Şili'li işçi Pena'nın özgünlük sesleri ve onları destekleyen sizlerin alkış seslenizi, hiç kuşuk yok ki, Şili halkının yüreklerinde yankılanırken onlara yalnız o maddiklarını duyuracaktır. Ve bir kuşuk yok ki, bu sesler Pinochet'in kulaklarını tırmalayacak, korkularını bir o kadar büyütecektir. Tıpkı, bütün dünya çizerlerinin, şairleri, kitaplarla çizgiyle zorba Pinochet'e ve onun yönetimine karşı giriştikleri hareketin onu rahatsız ettiği ve korkusunu büyüttiği gibi.

Saygı ile selamlarım.

"TEKRAR GELECEĞİZ,,

Türkiye İşçi Partisi'nin davetlisi olarak Türkiye'ye gelen Şili'li Halk sanatçıları Isabel ve Angel Parra, Patricio Castillo 16 Kasım günü TIP İstanbul İl merkezinde bir basın toplantısı yaptılar. TIP Genel Başkanı Behice Boran ve Partili halk sanatçısı Rahmi Saltuk'un da katıldığı basın toplantısında Genel Başkan Boran'ın misafir sanatçıları basın mensaplarına tanıtmadan sonra Angel Parra misafir sanatçıları adına söz alarak Türkiye'de TIP'in çağrısı ile bulunmaktan duyduğu sevinci belirtti. Daha sonra ise kendilerine yöneltilen sorulara cevapladılar. Angelle Parra şöyle başladı:

"Türkiye'de Türkiye halkının ve onun partisinin çağrısı ile bulunuyoruz. Türkiye halkına çok teşekkür ederiz; çünkü Türkiye halkının dayanışma ruhunu hissettik yapılan iki toplantıda. Arada binlerce kilometre mesafe olduğu halde Türkiye halkının, Şili Halkına böyle bir dayanışma, böyle bir ilgi göstermesi bizi mutlu kıldı. Bu yalnızca benim kişisel duygularım değil; kendi aramızda da konuştuk, arkadaşlarımız. Isabel ve Patricio'nun da duyuldu. Onlar da aynı gözlemi, aynı hisleri paylaşıyorlar. Ayrıca Türkiye Halkının çok canlı bir halk olduğunu, bu canlı varlığı her an hissettiğimizi belirtmek isteriz.

Burası ziyaret ettiğimiz ilk yer değil. Bizler ve Şili'li başka yoldaşlarımız dünyanın hemen hemen her yerine gittik; Japonya'ya ABD'ye, Latin Amerika'ya Avustralya'ya, Afrika'ya. Tüm bu yerlerde temel hak ve özgürlükler için, insan onuruna yaşaşa daha iyi bir yaşam için mücadele eden kişiler bulduk. Türkiye bizim için yeni bir deneyimdi. Burada da aynı mücadeleyi içten veren bir halk bulduk."

● Mücadeleye nasıl başladınız, anlatır mısınız?

● Bizler mücadeleye hayatla başladık. Şili'de fakir bir işçi çevrede doğduk. Yaşamın kendisi bize mevcut toplumsal sistemin haksızlıklar izninde kurulu olduğunu öğretti. Annemiz Şili'nin güneyinden fakir bir ailenin çocuğu, babamız demiryolu işçisi idi. İşte daha yazmamızın bir günle evinden bir senin işçi sınıfının sorunlarını tanıdık.

Annemiz, halkın gerçek sorunlarını dile getiren politik, devrimci şarkıların Şili'de ilk yapmışsıdır. Bu, biz Parra'ların öyküsü. Hareketimizin içindeki yoldaşlarımızın herbirinin benzer öyküleri vardır.

● Patricio Castillo

● Bu soruyu daha geniş bir biçimde cevaplandırmak, önce Şili'den, Şili'deki mücadele tarihinden kısaca söz etmek gerekir. Bizlerin mücadelesi bu akış içinde düşünülemez.

Şili'de işçi sınıfı hareketi tarihi yüzyılın başlarına kadar uzanır. Mücadele Şili burjuva demokrasisi çerçevesinde yasal olarak gelişmiştir. İlk örgütlü işçi hareketleri ilkimizin kuzyindeki güberle madenlerinde görülür. Bu madenler önceleri İngiliz sermayesi ile işletilirdi. Sınıfsal temele dayanarak ilk direniş ve gösteri hareketleri de buralarda başlamıştır. Daha sonraları ABD sermayesi İngiliz sermayesinin yerini aldı.

ve ülkenin yeraltı zenginliklerine el koydu. Böyle bir ortamda Şili işçi sınıfı 50 yılı aşkın bir süredir mücadele vermekte. Bu mücadelede emekçi halkımız büyük kazanımlar elde etti. 1973 yılında ise bu kazanımlar sanki hiç var olmamasına koparılmış alınmak istendi. Anayasa bir tarafa atıldı, demokratik cumhuriyetçi sistem yok edilerek faşist askerî bir diktatörlük kuruldu. Bu bir rastlantı değildi. Halk Birliği Hükümeti ile halkın kazanımları en yüksek noktasına ulaşmıştı. Bunları anlatılmadık neden şarkılarımızın Şili halkının ve işçi sınıfı hareketinin mücadelesine sıkı sıkıya bağlı olduğundandır. Bugünkü şarkılarımız halkımızın mücadelesinin bu aşamadaki bir ifadesinden başka birşey değildi. Bu açıdan şarkılarımızın başka ülkeler halklarını Şili halkının mücadelesi konusunda bilgilendirmeye ve dayanışmaya çağırarak gibi bir anlamı vardır.

● Isabel Parra:

● Şarkılar bir halkın mücadelesine eşlik ederler. Devrim şarkılarına yapılmaz. Ancak devrimci mücadele ile şarkılar arasında bir birlik, tamamlayıcılık vardır. Önemli olan budur.

● Angel Parra:

● Tabii ki söz konusu olan yalnızca şarkılar değildir. Tüm kültürel ifade biçimleridir. Sinemadır, dansdır, resimdir, edebiyattır. Kültür halka aittir ve mücadelede halkın yanında olmak zorundadır. Şili'de Faşist Cunta halkın mücadelesini ezmek için kültürel alanda da gelişimini engellemek istedi. Mücadeleyi durduramadıkları gibi, Şili halkının kültür alanındaki üretkenliğini de engelleyemediler. Bugün Şili'nin her yöresinde yaygın bir kültürel hareket sürdürülmektedir. Victor Jara'yı öldürdüler. Çünkü o halkın şarkolarını söylüyordu. Ama bu bir çare değildi. Victor Jara bugün Şili'de her zamankinden daha canlıdır.

● Türkiye'den sonraki programınız nedir? Şili Halkına destek sağlamak için yürüttüğünüz çalışmalar hangi boyutlara ulaşabilir, mücadelenin bugünkü boyutları nedir?

● Angel Parra:

● Programımız üç ay önceden belirlenir. Şimdiden Şubat ayına kadar yapacağımız aşağı yukarı belirlenmiştir. Daha çok Avrupa ülkelerinde dayanışma toplantılarına katılacağız. Bizler için özel önem taşıyan Güney Amerika ülkelerine girmemiz giderek zorlaşmaktadır. Çalışmalarımızın ulaştığı boyutları soruyorsunuz, eğer iki gün önceki geceye gelmişseniz bu boyutların neler olduğunu anlamışsınızdır.

● Patricio Castillo:

● Mücadelemizin boyutları iki düzeye ele alınabilir. Akla önce Şili'de verilen mücadele gelir, daha sonra da bizlerin yürüttüğü uluslararası planda dayanışma çalışmaları.

Ülkemizde anti-faşist mücadele bugün bütün halkı kapsama almıştır. Düşünülebilecek her biçimde mücadele eden bütün bir halk söz konusudur. Sendikalar eylemler grevler yoğunlaşmaktadır. Zamanında Halk Birliği Hükümetine karşı olan unsurlar da işimize karşı mücadeleye katılmaktadır. Katolik, Protestan, Ortodoks kiliselerinin herbirisi, Yahudiler, Müslümanlar, evet Şili'de müslümanlar da vardır, tüm dini unsurlar Cunta'ya karşı mücadeleye katılmışlardır.

En büyük partilerden Hristiyan Demokrat Partisi de bu mücadelede yer almaktadır artık. Çeniz bir antifaşist cephe oluşmaktadır. Mücadelemin böyle boyutları kazanması baskıların da yoğunlaşmasına yol açmakta. Faşist darbenin kullandığı herkesin bildiği yöntemler bugün de kullanılmakta. Silahlarından baş-

ka dayanağı olmayan faşist azınlık, terörü yoğunlaştırmakta.

Uluslararası planda da Cunta'nın tecridi dayanışma hareketleriyle birlikte artmaktadır. Birleşmiş Milletler, UNESCO, Uluslararası Çalışma Örgütü gibi uluslararası kuruluşlarda Cunta protesto edilmektedir. Başta işçi örgütleri olmak üzere Faşizmin insanlığın düşmanı olduğunu bilen tüm kuruluşlar, Partiler, gençlik, kadın örgütleri bu dayanışma hareketine katılmaktadırlar.

Bu konuda eklemek istediğim bir başka nokta da bizlerin genellikle düşünüldüğü gibi yalnızca Şili'nin değil, faşizme ve emperyalizme karşı mücadele eden tüm Latin Amerika'nın: Arjantin'in, Brezilya'nın, Uruguay'ın ve diğerlerinin de kültür elçileri olduğumuzdur. Sorunlar benzer, düşman aynı, mücadele ortak bir mücadeledir.

● Türkiye'li sanatçıları izleme olanağı bulabiliyor musunuz?

● Angel Parra:

● Rahmi Saltuk Yoldaşımızı ve İstanbul'daki geceye bize eşlik eden Genco Erkal arkadaşları yakından tanıma fırsatını bulduk. Elbetteki bu yeterli değil. Ancak bu bile bize Türkiye'li sanatçıların üstün düzeyi hakkında bir bilgi verdi.

Büyük ozan, evrensel Şair Nazım Hikmet'i çok önceden tanıdığımızı da söylemek isterim.

● Isabel Parra:

● Ayrıca, Ankara'daki geceye bizimle katılacak olan Ruhi Su'nun plaklarını da dinleme fırsatı bulduk. Kendisinin sesi ve söyleyiş biçiminden çok etkilendik. Ankara'da beraber olacağımız için seviniyoruz. Başka sanatçıları tanıma olanağını bulamadık, ancak kesinlikle Türkiye'ye tekrar geleceğiz, onları da tanıyaçağız.

● Türkiye'ye tekrar geleceğiz dediniz, bu ne zaman olabileceği söyleyebilir misiniz?

● Angel Parra:

● Evet Türkiye'ye tekrar geleceğiz, ancak bunun zamanı bizim başka ülkelerde sürdürdüğümüz çalışmalarla, bir de İzmir ve İstanbul'da Şili Halkıyla Dayanışma için görkemli toplantılar düzenliyoruz Türkiye İşçi Partili yoldaşlarımızın çalışmalarına bağlıdır.